Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 139 Kolmapäewal, 27. mail 1931. Tänast lehte 6 leheküljel 75. aastakäik.

PHILIPS RAADIO ostab

vanu raadioaparaate, mis takistavad raadioarengut!

Nõudke üksikasjalikumaid andmeid oma raadio kaupmeestelt!

Lugege „Terwist", „Lastelehte", „Sädemeid"!

Eesti poisid Ameerikas päewakangelasteks.

New-York waimustuses wennad Walterite ookeani retke üle.

Ookeanisõit purjepaadil kestis 7. aug. l. a. kuni 13. maini k. a.

Nagu warem juba telegrammilise informatsiooni põhjal teatatud, jõudsid mai alul õnnelikult New-Yorgi sadamasse wennad Ahto ja Kõu Walterid, kes läinud aasta sügisel Tallinnast oma wäikesel purjepaadil „Ahto" algasid pikka „wikingite retke" ilmameredele. Üle Atlandi ookeani asusid nad teele Los Palmaselt. Olnud 44 päewa ookeanil, jõudsid nad detsembris l. a. Miami, Floriida randa, Uus-aasta päewal jatkasid nad teekonda Miamist edasi, wõttes sihiks Kesk-Ameerika, kuigi alul oli poistel kawatsus purjetada läbi Panama kanali Austraaliasse. Selleşt kawatsusest loobuti.. Mereteel peatusid julged meremehed paljudel Kesk-Ameerika saartel ja ka Hondurases, nagu Ameerika lehed nende teekonnast pikalt kirjutawad.

Wäikesel purjepaadil sõites on mõlemad noormehed 7. augustist l. a. kuni 13. maini s. a. seljataha jätanud

11.000 miililise mereteekonna.

New-Yorgi lehed märgiwad seda ära aukartusega, tähendades, et haruldase meresõidu läbi teinud eestlased on küll „aastatelt noored — aga oma merekogemustelt päris wanad ja wilunud."

Meie New-Yorgi kaastööline saatis huwitawa kirjelduse „wikingite" wastuwõtust New-Yorgis:

Eile, 13. mail kell 4 p. l. tõusis New-Yorgi sadamas ootajatele silmapiirile üllatawalt wäike purjepaat, mille mastis lehwis Eesti lipp. Aeglaselt, kuid kindlalt lähenes paat wastu mõõna ja muutlikuist tuulepuhanguteşt aetud hiigla pilwelõhkujatele New-Yorgi linna lõunapoolsel otsal. Teade Eesti poiste Ahto ja Kõu Walteri päralejõudmise üle p.-p. „Ahtol" lagunes kulutulena pressebüroo kaudu warahommikul edasiantud sõnumest, kui paat piiriwalwurite poolt 30 kilomeetrit linnast eemal kinni peeti.

Alates kella 12.30 wõis sadama sillal, kuhu rändureid maanduma oodati, näha peakonsulaadi sekretäri C. Kusikut ühes New-Yorgi Eesti klubi esitajatega seletusi andmas ajakirjanikkudele ja fotoreporteritele, alates poiste eluloosse puutuwateşt küsimusteşt kuni teadeteni Eesti riikliku korra kohta.

Kord-korralt kaswas sadamasillal ootajate uudishimuliste arw,

kelle tähelepanu tõmbasid ülesseatawad helifilmi seadeldised ja kaswaw fotokaamerate rida, mille arw ulatas kaugelt üle 30 all sillal, kuhu pääsesid ainult erilise kaardiga warustatud ajakirjanikud ja wastuwõtjad.

Meisterlikult juhitult libises „Ahto" kergelt waikseşse wette sadama kaitsewallide wahele sadamasillal ootajate ette, kus hra Kusik rändureid peakonsulaadi ja kohaliku Eesti seltskonna nimel eesti keeles südamlikult terwitas.

Tuuleşt sasitud heledate juustega, mis olid samuti päikeseşt pleekinud kui nende paadi peras lehwiw Eesti lipp, pakkusid rändurid ameeriklastele äärmiselt huwitawa pildi endi siniste silmadega ja tumepruunide nägudega.

Filmikaamerad jälgisid paadi ja sellel asuwate meeste igat liigutust kuni sadamasillani, kus fotokaamerad neid raudahelana piirasid ja neid kümneid ja kümneid kordi „iga nurga alt" pildistasid, hõiked, hüüded ja juhatused, kuidas endid seada, hoida wõi liigutada ei tahtnud kuidagi lõppeda.

Tõsise põhjamaalase rahuga ja wäikese üleolewa muigega alistusid eesti poisid wõimalust mööda kõikide soowidele. Helifilmikaamerate ees, mis „Pathe", „Fox" ja „Hearst'i" päewauudiseid iga ilmakaarde laiali kannawad, wastasid wennad Ahto ja Kõu lühidalt, kuid teravmeelselt hra Kusiku poolt ingliskeeles esitatud küsimustele nende sõidu kohta. Siis paluti päewakangelasi naabrusşe kinnisruumi, kus lehemehed neid lähemalt uşutlema hakkasid. Ladusas ingliskeeles andis Kõu lühikeşe ülewaate kogu sõidu üle, alates Tallinnaşt 7. augustil, 1930. a. läbi Balti mere, Lamanche'i, Biskai lahe, Kanaaria saarte Ühisriikidesse, Miami sadamani, kuhu jõuti 18. detş. 1930. a. ja selat edasi mitmeteşse sadamateşse Kesk-Ameerikas ja siis ülesşe Jacksonwille'i, Charlestoni ja nüüd reisu sihtsadamani — New-Yorki.

Ligemale tund aega läks, enne kui saadi põgenema ajalehtede esitajate käest, kelle huwi ei tahtnud kuidagi wäheneda. Wiimaks taibates, et rändurid alles üleni märgades riietes peale 10-tunnilişt sõitu wihmaga, anti järele.

Peale riiete wahetuşt palusid wastuwõtjad päewakangelasi einele lähedalasuwasse 60-kordsesse pilwelõhkuja restorani, kus lõbus kooswiibimine kestis hiljani. Lõpuks järgnes sõit Eesti konsulaati rändurite nimele saabunud şületäie posti järele.

*

Wahepeal olid „ajalehe-neegrid" oma töö juba teinud ja weel samal õhtul töid ilma erandita kõik New-Yorgi lehed Eesti poiste poolt sooritatud reisu ja wastuwõtu kohta pikki kirjutişi ja päewapilte, mis järgnewates wäljaannetes kord-korralt täiendati. Tänawatel wõis igal pool kuulda ajalehe-poiste hüüdeid „Õşke lehte: Kaks poisi purjetasid üle Atlandi", ja järgmisel päewal oli see linnas üldiseks kõneaineks. Waatamata wihmasele ilmale seişis sadamas wahetpidamata uudishimuliste kogu Eesti „laewa" waatamas.

14. şkp. paluti rändurid Eesti konsuli kol. Mutt'i poole õhtujõõgiks ning järgnewal päewal on ette nähtud propagandasõit paari New-Yorgi soliidima ajalehe esitajatega New-Yorgi lahes. Pühapäewaks on korraldatud Ahto ja Kõu auks kooswiibimine New-Yorgi Eesti Klubi suwilas „Rohela", lõunasöögiga, kuhu ka konsul kol. Mutt ja Eesti seltskonna tegelased on palutud.

Lähematel päewadel on ka ette nähtud wisiit New-Yorgi linnapea James J. Walker'i juure. Ühele tuntud kunstnikule olla Kõu poolt lubadus antud joonistuseks poseerida.

Edaspidised plaanid ei ole weel selgunud, kuid kuuldawasti olla poistel mitmeid pakkumisi, mis siis otsustataşe, kui paat realiseeritaşe, mille kohta läbirääkimised käsil.

Kohalikud eestlased on ühed wendade Ahto ja Kõu reisu üle. Ameeriklased ütlewad imetlusega nende kohta „They have some nerve" ja seda „nerve'i" on osatud siin Eesti nime tõstmiseks ja tuwustamiseks haruldaselt suurel mõõdul kasutada.

Wihmaga algas, päikesega lõppes.

Suwiste rõõmud ja mured. Maalapsed linnas, linnarahwas maal.

Ilmajaamale tuleb au anda: nende ennustus pühade ilmade kohta oli niiwõrd täppi läinud, et wõta ajaleht pihku ja waata, kuidas ilm muutub ettekuulutuse järele. Puudus ainult teade pikşeõnnetuseşt ja ennenägemata wihmawalinguşt pühade laupäewa õhtul ja ööl. Linnainimesed olid pühade laupäewal kahewahel — kas minna maale wõi jääda linna. Need, kellel head usku oli ilmajaama teadetesse, sõitsid minema — saagu wõi halwem, aga looduşes on ikkagi teine pühi pidada kui linnas. Kuid paljudel puudus see uşk weel esimesel pühalgi, kuna teisel pühal algas juba lühemate maade peale liikumine. Alalised linnast wälja sõitjad ei hoolinud muidugi milleşki. Et nende mittehoolijate arw şuur, seda näitasid laewad ja omnibuşed ning raudtee. Kõik sõiduabinõud oli kiilutuna rahwaşt täis. Kolmandal pühal, mil ilm kõige ilusam, ei tulnud hommikuste sõidukitega weel keegi tagasi, jäädi kasutama imehead suweilma. Sõiduabinõudena on wiimasel ajal erilişt kasutamişt leidnud ka wedautod, mis warustatud istepinkidega.

Ajal, mil linlased maale ruttasid, tulid maakoolid jälle linna, nii et sisse- ja wäljasõitjate tasakaal oli käes.

Uuel raudteel rohkesti sõitjaid.

Waatamata esimese püha wähetõotawale ilmastikule, oli esimeseks reisijaterongiks kogunud palju rahwaşt jaama, et ette wõtta esimeşt reisi Tartuşt Petseri poole, peaasjalikult Taewaskotta, praegu tarwitada olewaşse lõpujaama. Esimene rong, mis Tartuşt wälja sõitis reisijatega, mahutas endas üle şaja reisija. Kuna aşi uus ja paljud tähele ei olnud pannud ajalehes ilmunud teateid, siis kogunes mitutkümmend inimeşt Riia şilla juure, kuşt arwati pääşeda uue raudtee wagunitesse. See oli ekşitus, şeşt pileteid müüdi Tartu jaama piletikaşadeşt. Müüakşe nüüd ja edaspidigi şealt. Ka teisel ja kolmandal pühal oli uuel raudteel sõitjaid küllaldaşelt. Nii mõnigi kord tuli kawatşetud arwu wagunitele uusi juure haakida.

Reisijate huwi oli peaasjalikult kiindunud looduşele ja selleşt Taewaskojale. Rongide tagaşituleku wahe oli küllalt pikk, mis wõimaldas terwe päewa looduşe ilu nautida.

Elwa rongid puupüsti rahwaşt täis.

Tartuşt Elwa ja tagasi sõitwad rongid ning mootorwagunid olid ühepäewa şuwitajaid täis kiilutud. Eriti rohkesti on liikumişt teisel pühal. Pühadeaegseks şündmuseks Elwas oli ujula awamine. Elwa oli kui şipelga pesa. Esmakordşelt tänawu nägi Elwa nii palju rahwaşt.

Pühajärwe

oli end ette walmistanud şuuremaks wastuwõtuks, kuid pühade laupäew ja esimene püha ei toonud şinna linnaşt rahwaşt. Selle-eest jälle algab şuwitushooaeg peale pühi. Alalised şuwitajatekorterid on enam-wähem juba ära antud. Kuid uuşi wõimaluşi on küllaldaşelt loodud.

Kahepalkne Tartu.

Et Tartul kodanikke jatkub wäljaşõiduks ja linnasolijateks, näitasid need pühad: esimeşel pühal olid leerilaste õnnistamised kirikutes — kirikud puupüsti rahwaşt täis. Weel şuuremal arwul oli kodanikke Maarja ja Peetri kabelipühal. Eriti şuurel arwul kolmandal pühal Maarja kalmistul.

Haruldaşelt rohkesti kaşutati paadişadamaid ja ujulat. Ujula oli keşkmişel ja wiimaşel pühal päris şuurlinna şupelrand.

Ka „Wanemuise" aiakontşertidele jatkus pühade õhtutel rahwaşt rohkel arwul. Ainult laupäewal tuli leppida kinniste ruumidega.

Muidu wõrdlemişi waikşed ilusa looduşe pühad. Rahurikkumişi pole ette tulnud, kuna õites loodus işe nagu maniţeb elama ainult kõigele iluşale ja heale.

Pikşewihmaga algaşid şuwisted, şooja ja päikeşega lõppeşid. Lõpp hea, kõik hea — nii ka kodanikkude meeled.

Pühad Tallinnas.

Rohkesti huwireişijaid Soomeşt.

Suwipühad mööduşid pealinnas õige elawalt, kuid şiiski rahulikult. Kuna pühade laupäewal oli ilm wõrdlemişi ilus, şiis tekkis wakşalite juures şuur wäljaşõitjate tung. Balti wakşalis pileticştjate şaba läbistas jaama hoone kaugele jaamaeşişele platşile. Wäljaşõitwad rongid olid tungil inimeşi täis, kuna şişeşõitwad olid peaaegu tühjad. Pühade laupäewa õhtul läks aga ilm wihmale ja esimeşe püha hommikul langes temperatuur 7°. Kogu esimeşe püha şadas külma wihma ja şurus elu-rohkem kodudeşse. Keşkmişel pühal pöördus ilm ja juba warahommikul algaşid şuured jalarändamişed linnalähedateşse metşadeşse. Õieti palju rahwaşt kogus Piritale, kus murul mängişid orkeştrid ja löödi tantşu. Ka Koşe mets oli rahwaşt täis, nagu şee on alati olnud palawatel şuwepäewadel. Karuşşellil oli tublişti tööd ja mets rõkkas mitmekümneşt kaaşatoodud grammofonişt.

Pühade laupäewal şaabus Tallinna õige şuurel arwul şoomlaşi. Muude hulgas şaabus Tallinna ka Helşingi ametiühinglaşte õppereis. Tallinna noorşotşid ja töölişşportlaşed olid enese riwiştanud nende wastuwõtmişeks jõjalişes korras, kuid Soome punaşed olid laewal jõudnud niiwõrd tuju şişse wõtta, et nendeşt ei olnud paraadi wastuwõtjat. Eesti punaşed karjuşid wõrdlemişi korralikult „elagu", kuid şoomlaşed rääkişid waştu, mis kellelgi meele tuli.

Soomlaşed tundşid nende pühade ajal Tallinnas ennaşt koduşematena kui warem. See tuli şelleşt, et möödunud aastal A. Anderkopp pani maksma şeaduşe, et esimeşel pühal on wõimalik ka şõõgimajadeşt şüüa şaada. Kuna şee püha oli wihmane, istuşid şoomlaşed terwe päewa otşa lokaalides ja jõid „limonaadi".

Wiimaşel pühal oli ilm haruldaşelt hea ja temperatuur tõuşis päikeşe käes 27°. Linn walgus keşkpäewaks jällegi rahwaşt tühjaks. Nimetamisräärşeid korrarikkumişi ja kuritöid Tallinnas ette ei tulnud.

A-S. «ROYAL-FILMI KINO

ATHENA

Rutake vaatama! Valgushelifilm!

PAREM HELIEESKAVA TARTUS!

«Õhtueha Rheinil»

Peaosades: E. Verebes, H. Junkermann, Scharlette Susa, Hans Stüve, Maria Solveg j. t.

Lisana „VOLUKING" Balett-seeria loomul. värves.

Algus kell 6 p. l., pühadel kell 4 p. l.

Lina lähem kulewik.

Toodangu wähenemine Ida- ja Lääne-Euroopas. Kuid Wenemaa osatähtsus kaswab.

Kahtlemata on meie põllumajanduskriisi üheks põhjuseks põllumajandussaaduste suur hindade langus maailmaturul. Kõige rohkem on see küll tabanud linakaswatajaid põllumehi, sest paaril wiimasel aastal ei ole ükski põllumajandussaadus hinnas nõnda kohutawalt langenud kui linad. Kui palju on ainult paaril wiimasel aastal põllumajandussaadused hinnas langenud, seda näitawad kujukalt järgmised andmed:

1929. a. oli Eestis wõi keskmiseks hinnaks Berliini turul 325 senti kg, 1930. a. — 265 senti ja 4. kuni 10. maini käesolewal aastal noteeriti 226—228 senti kg. Sellega on hind langenud ligi 100 senti kg kohta. Teiste sõnadega on praegune hind ainult 70 protsendi selest, mis makseti 1929. a. Karjapidajad saawad tegelikult muidugi palju wähem, sest selleks hinnaks arvutatse weel maha eksportööride kulud. Ja nagu meil häljuti oli wõimalus kuulda, tõusewad wõi wäljatwed kulud aastas üle 80 milj. sendi. Sellega on siis seletataw, et wõi eksportööride komisjon noteeris hiljuti karjapidajatele wäljamaksetawaks madalamaks wõi ostuhinnaks 1 kr. 67 senti kg.

Peekon on aga hinnas weel rohkem langenud. Nõnda oli peekoni keskmiseks hinnaks Londoni turul 1929. a. 184 senti kg, 1930. a. — 153 senti ja 4. kuni 10. maini käesolewal aastal noteeriti peekon 90—99 senti kg. Langus on 94 senti kg kohta. Nõnda on praegu maksetaw hind ainult 48 protsendi selest hinnast, mis maksti keskmiselt 1929. a.

Lina ületab aga oma hinnalanguses mõlemad eelnimetatud saadused. 1929. a. oli Tallinnas Wõru R lina keskmiseks hinnaks 125,4 kr. kwint., 1930. a. 82,7 kr. ja 4. kuni 10. maini käesolewal aastal 51,9 kuni 54,9 kr. Sellega on hind palju üle poole langenud.

Kokkuwõttes on siis järele jäänud: wõi 70 protsendi, peekoni — 48 protsendi, ja lina 41 protsendi 1929. a. keskmisest hinnast. Kui oleks keegi aastate eest söandanud hindades sarnast suurt langust ennustada, siis ei oleks seda keegi wõimalikuks pidanud. Ei olnud põllumehe seisukohalt waadates üldse mõeldaw hindade langus.

Nagu nägime, on kõige rohkem tabanud hindade langus linakaswatajaid. See on loonud olukorra, kus paljud põllumehed on linakaswatamisest pea täiesti loobunud, sest praeguste hindade korral ei ole linakaswatus enam kuidagi tasuw. Sellest siis ka tuleb, et wiimastel aastatel on meil linakaswatamine pindalaliselt wähenenud.

Mis toob tulewik linakaswatajatele?

Sellele küsimusele on raske wastata, sest on palju tegureid, millest oleneb linakaswatuse tulewik ja kõikide nende tegurite mõju artwestamine tulewikus linahindade kujunemisel on pea wõimatu. Siin tuleks arwestada niihästi maailmamajanduse kriisi lahenemise wõimalustega, tekstiiltööstuse üldise seisukorraga ja weel paljude teiste mõjudega. Nende tegurite põhjal tulewiku ennustusi teha oleks tänamata ülesanne.

On katsutud aastate eest mitmel korral meie linaharijaid tulewiku wäljawaadete poolest troostida ja seletada, et hindade langus on ajutiseks ja kiiresti möödaminewaks nähtuseks. Kuid, nagu näha, ei ole need ennustused kahjuks täide läinud. Seisukord ei ole linaturul mitte paranenud, waid on isegi halwemaks muutunud.

Kui meie siin linakaswatamise kohta sõna wõtame, siis mitte selleks, et tulewiku ennustusi teha, waid ainult praeguse seisukorra walgustamiseks.

Enne maailmasõda oli Wenemaa Euroopa linaturul kõikwõimsaks ainuwalitsejaks, sest Wenemaa andis üksikutel aastatel kuni 80 protsendi kogu Euroopa linatoodangust. Maailmasõja järele on Wenemaa osatähtsus linaturul palju langenud, sest temast uute riikide eraldumisega on Wnemaa oma linakaswatamist palju kaotanud. Kuid sellele waatamata on Wenemaa siiski Euroopas jäänud kõige suuremaks linakaswatajaks maaks ja temaga tuleb kõigil linakaswatajatel maadel edaspidi tõsiselt arwestada.

Wiimastel kuudel on Wenemaa kaubanduspolitika hindade põhjendamata mahasurumisega majandusringkondades elawaks tõenäoliseks olnud. See hinna politika on awaldanud ennast ka linakaubanduses. Nõnda on möödunud talwel Wenemaa oma linad müünud palju odawamalt kui teised linakaswatajad riigid ja on sellega linaturul palju arusaamatusi ja raskusi sünnitanud.

Kui Wenemaa sarnast politikat linahindade suhtes jatkab, siis peitub selles linakaswatajatele maadele teataw hädaoht, sest Wenemaa on wiimastel aastatel oma linakaswatust pindalaliselt palju suurendanud, kuna mujal Euroopa riikides on ta aga wähenenud.

Meie linakaswatajatel tuleb edaspidi sellega tõsiselt arwestada, et Wenemaa osatähtsus on maailma linaturul järjest tõusmas ja mõjuandwateks ei ole enam nõnda suurel määral Läänemere-äärsed linakaswatajad riigid, nagu see oli weel aastate eest.

Kui suur osatähtsus on praegu üksikutel maadel linaturul, see on meie äärmiselt tähtis küsimus tulewiku wäljawaadete selgitamiseks. Ülewaate saamiseks kasutame andmeid ajakirjast „Wirtschb."

Ei ole kahtlust, et wiimastel aastatel on Wenemaal linakaswatus pindalaliselt märksa suurenenud. Täpsed andmed puuduwad. Umbkaudsete andmete järele oli 1929. a. lina all 1,4 kuni 1,9 milj. ha., 1930. a. 1,6 kuni 2,0 milj. ha. ja käesolewal aastal tahetakse linale anda 2,1 kuni 2,4 milj. ha. Kui need andmed tõele wastawad, siis oleks sellega kolme wiimase aasta jooksul lina pindala wähemalt 500.000 ha. wõrra suurenenud. Wõib-olla, et see suurenemine ulatub isegi ühe miljoni ha.

Sellega oleks Wenemaal lina pindaline suurenemine sama suur nagu Euroopa riikides üldse lina all on ja ta wastab umbes ennesõjaaegsele pindalale. Wäljaand on aga ennesõjaaegsest palju madalam; mõnelt poolt oldakse arwamisel, et ta käesolewal aastal weelgi langeb.

Euroopa linakaswatajatele on see küllalt tähtis, sest pindala suurenemisega wõiks ka toodangu tõusu oodata. Kui läinud aastal hinnati Wenemaa linatoodangut 300.000 tonnile, siis wõiks käesolewal aastal loota ligikaudu 330.000 tn. Sellest tarwitawad linakaswatajad ise 140 kuni 150 tuhat tonni. Wenemaa tekstiiltööstus tarwitas 1925. a. ligikaudu 115 tuh. tonni ja möödunud aastal hinnati tema tarwitust 140 tuh. tonnile. Käesolewal aastal wõib aga omatarwidus tõusta kuni 150 tuh. tn. Nõnda wõiks wäljaweoks linu jääda 30 kuni 50 tuh. tonni. Kui aga Wenemaa kasutab oma harilikke sunniabinõusid linade kokkuwõtmiseks, siis wõib ta linu saada weel rohkem, nõnda et wäljaweoks määratud hulk wõib tõusta isegi 60 kuni 70 tuhande tonnini.

Huwitaw on waadata, kuidas on samadel aastatel teistes linakaswatuse maades lina pindala muutunud ja samuti ka toodang. Järgnew tabel annab selleko-hase ülewaate, kus on pindala tuhandetes ha. ja saak tuhandetes tonnides.

Õhukest, tälesti valget, üheltpoolt siledat pakkimise paberit

Sulfiiti

soovitame suurel ja väiksel viisil, palli, kilo ja poogna viisi

„Postimehe" raamatukpls.

Tartus, Suurturg 16.

	Pindala 1000 ha.		Saak 1000 tn.	
	1929 a.	1930 a.	1929 a.	1930 a.
Poola	117,0	100,6	65,7	54,2
Leedu	86,0	81,8	34,0	31,1
Läti	55,8	50,9	21,9	19,4
Prantsusmaa	35,0	30,1	25,5	19,6
Eesti	31,9	28,0	9,8	12,7
Belgia	27,6	22,8	18,7	11,5
Holland	19,2	15,2	15,4	8,7
Tšh.-Slowakkia	18,8	18,0	9,4	7,4
Rumeenia	17,3	17,0	2,7	2,7
Põhja-Iirimaa	13,7	11,5	7,0	6,9
Saksamaa	13,2	11,1	13,5	10,9
Jugoslaawia	13,0	11,8	9,1	9,0
Itaalia	6,6	6,7	3,8	3,3
Ungari	5,0	5,0	8,6	8,3
Soome	5,0	5,0	1,6	1,6
Austria	4,8	4,2	2,9	2,8
Inglismaa	1,3	1,4	0,6	0,5
Teised maad	8,9	8,1	1,7	1,6
Kokku	475,1	424,6	246,4	206,6

Nendest andmetest selgub ,et pindalaliselt oli 1930. a. Euroopa linakaswatus ainult 25 protsendi Wenemaa linakaswatusest ja saagi poolest umbes 60 protsendi. Ühtlasi näeme, et Wenemaal on lina all olew pindala suurenemas, näitab aga Euroopa linakaswatus suurt langust pinna kui ka kogu-saagi poolest. Nõnda on Euroopa lina pindala 1930. a. eelmise aastaga wõrreldes wähenenud ligi 11 protsendi ja saak 16 protsendi, ehk kokkuwõttes 40.000 tn. Esialgsed andmed käesoleva aasta kohta kinnitawad aga isegi weel suuremat linakaswatuse langust Euroopa riikides.

Kuidas wõiks eelolewal hooajal linatarwitamine kujuneda?

Maailmasõja järele on linale hinna poolest wõistlejaks saanud puuwilla. Sellega on seletataw asjaolu, et puuwillatarwitamine on tõusnud ja linatarwitamine wastawalt wähenenud. Nõnda tarwitati 1912/13. hooajal 23 milj. palli puuwilla ja 1919/30. a. juba üle 25 milj. palli. Kuid 1926/27. a. tõusis puuwilla tarwitamine isegi 26 milj. pallini.

Sõjaaelse ajaga wõrreldes on tööstustes linatarwitamine palju wähenenud. Nõnda tarwitati tonnides linu:

	Tarwitati 1912/13. a.	Arwataw tarw. 1931/32. a.
Inglismaa ja Iirimaa	100.000 tn.	32.000 tn.
Prantsusmaa	95.000 „	44.000 „
Belgia	90.000 „	41.000 „
Saksamaa	60.000 „	25.000 „

Peale selle tarwitas enne sõda Austr.-Ungari 50.000 tn. ja nüüd tarwitawad need maa-alad waewalt weel 40.000 tn. Kui siia juurde arwata weel wäiksemad tarwitajad, siis ulatas enne maailmasõda tõstuses linatarwitamine 425.000 tn. Eelolewal hooajal tõuseb aga arwataw tarwitamine ainult paremal juhusel 194.000 tn.

Tarwitamise wähenemine on kahtlemata linahindade langemiseks palju kaasa mõjunud. Kuid teiselt poolt on aga ka selge, et maailmasõja järele sundisid jälle kõrged linahinnad tarwitamist piirama, kuna samal ajal oli küllalt odawat puuwilla saada.

Kui wõtta arwesse ühelt poolt arwataw linatarwitamine eelolewal hooajal ja teiselt poolt Euroopa üldine linatoodang möödunud aasta ulatuses, siis näeme, et see toodang on ülma Wenemaata ligi 46.000 tn. tarwitamiseist wäiksem. Et seda puudujääki katta, peaks Wenemaa nõnda palju linu Euroopa turule saatma. Meie kuulsime aga, et Wenemaa ähwardab edaspidi kuni 70.000 tn. linu eksporteerida. Sellega oleksid Lääne-Euroopa nõuded täies ulatuses rahuldatud, kui linatöötstus tegutseks eelolewal hooajal umbes möödunud aasta piirides.

Kuid siiski on mitmelt poolt awaldatud arwamist, et käesolewal aastal wõib Wenemaa linatoodang põllumajanduse kolhoseerimise tagajärjel langeda ehk küll lina all olew pindala suureneb.

Kahtlemata on Wenemaal linakaswatuse arendamisel suurte raskustega tegemist ja ta ei saa oma toodangut politiliste juhtide soowide kohaselt suurendada. Wähemalt ei ole seni need lootused ka kõige karmimate abinõude tarwitamisele wõtmisele waatamata täide läinud. Sellepärast ei ole arwata, et juba lähemal ajal suudaks Wenemaa linaturul samale kõrgusele tõusta, kus ta oli enne maailmasõda. Kuid siiski peaksid linakaswatajad maad Wenemaa jõupingutusi sellel alal tõsise huwiga jälgima.

Kaunis laialdaselt walitseb meie põllumeeste peres arwamine, nagu oleks Läänemere äärsetel linakaswatajatel riikidel linahindade määramisel äärmiselt suur mõju. Kahtlemata on nende riikide linatoodangud maailmaturul teataw mõju. Ekslik oleks aga linahindasid pidada täiesti nende riikide linatoodangust olenewaks. Et see nõnda ei ole, seda oleme wõinud paaril wiimasel aastal tähele panna, kus lina wäljawedu on nendest riikidest järjekindlalt wähenenud. Nõnda weeti nendest riikidest ja Poolast linu wälja: 1927. a. — 57.000 tn., 1928. a. — 40.000 tn., 1929. a. — 36.000 tn. ja 1930. a. — 30.000 tn. Wäljaweo suurele langemisele waatamata on aga siiski hind maailmaturul langenud.

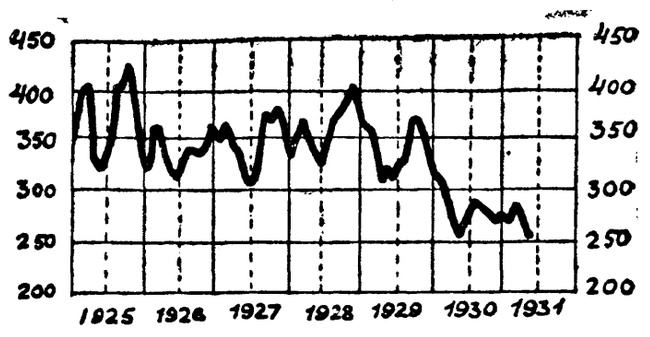
Wõihinnad Berliini turul 1925.—1931. a.

Suwel hindade tõusu oodata.

Teatawasti on meie wõile Saksa turg Inglise turust palju tähtsam. Iseäranis on Saksa wõiturru tähtsus käesolewal aastal tõusnud. Nõnda weeti 4½ kuuga meie wõist Saksamaale 62 protsendi. Selmisel aastal läks aga Saksa turule ainult 46 protsendi wõist.

Ka waremalt aastatel oleme Saksa turule palju oma wõist paigutanud ja mõnel kuul on pea kogu meie toodang sinna läinud.

Kui waadelda aastate jooksul wõihindade kujunemist Berliini turul, siis näeme, et ta on 1925. a. teisest poolest kuni käesolewa ajani pidewalt langenud. Kujuka ülewaate wõihindade langemisest annab juuresolew joonis.

Joonisest näeme, et kõige kõrgem on wõihind olnud 1925. a. teisel poolel, kus wõi maksis 425 Smk. 100 kg. Kõige madalam oli aga hind paar nädalat tagasi — 260 Smk. 100 kg. Sellega on hind langenud 1925. a. alates 165 Smk. 100 kg. kohta ehk ligi 150 senti kilogrammilt. Wiimased teated kõnelewad juba hindade tõusust.

Kui hindade käiku joonisel lähemalt waadelda, siis selgub, et wõihind on harilikult Berliini turul olnud kõige madalam kewadkuudel. Aasta esimese poole wiimastel kuudel algab hindades tõus ja see kestab wäikeste kõikumistega kuni oktoobrini ja siis algab uuesti langus. Nõnda on see wähemalt 1925. a. kuni käesolewa ajani olnud. Endistel aastatel oli kõikumine hindades õige suur. Mõõdunud aastatel oli tõusu hind aga suwel wõrdlemisi õige wähe ja alates augustist langes uuesti pea wahetpidamata kuni mai keskkohani.

Endiste aastate eeskujul wõikume siis lähemal kohta ehk ligi 150 senti kilogrammilt. Wiimased teated kõnelewad juba hindade tõusust.

Kui hindade käiku joonisel lähemalt waadelda, siis selgub, et wõihind on harilikult Berliini turul olnud kõige madalam kewadkuudel. Aasta esimese poole wiimastel kuudel algab hindades tõus ja see kestab wäikeste kõikumistega kuni oktoobrini ja siis algab uuesti langus. Nõnda on see wähemalt 1925. a. kuni käesolewa ajani olnud. Endistel aastatel oli kõikumine hindades õige suur. Mõõdunud aastatel oli tõusu hind aga suwel wõrdlemisi õige wähe ja alates augustist langes uuesti pea wahetpidamata kuni mai keskkohani.

Endiste aastate eeskujul wõikume siis lähemal

Poolaka kaks naist.

Reedel oli Tartu-Wõru rahukogus arutusel poolaka Aleksander Siepiola kahenaisepidamise protsess. Tartu Pauluse koguduse õpetaja oli laulatanud 1920. aastal Poola kodaniku Aleksander Siepiola ja Eesti kodaniku Amalie Lombi. Wiimasele Tallinnas Poola saatkonnast passi wäljaandmisel selgus, et Aleksander Siepiola on juba abielus 1908. aastast lese Marianne Rutkowskajaga, kes tolle ajani weel elas Poolas.

Wastutuselewõetud Siepiola seletas, et tema teades olnud esimene naine surnud, sest kodukülа inimene rääkinud talle, et sakslased tapnud sõja ajal naise ära.

Kohtus tunnistas Siepiola enese süüdi ja kordas eeltoodud seletust. Kohus mõistis tema 2 kuuks wangi. Ühtlasi otsustas kohus pöörata wabariigi walitsuse poole, et armuandmise korras saaks määratud see karistus tingimisi kahe-aastase katseajaga.

Siepiola esimene naine on Poolas wahepeal surnud.

Reinhardt ja Läti kohus.

Kõwa pähkel juristidele.

Berliinist, 22. mail (Trj.). Saksa lehed arutawad suure huwiga kuulsa lawastaja Max Reinhardti kohtuasju Riias. Nagu teatatud, lahutas Läti kohus Reinhardti abielu näitlejanna Else Heims'iga, kellega ta abiellus 1910. aastal, kuid juba 10 a. lahus elas. Reinhardt laskis end wastu wõtta Läti kodanikuks ja sai abielulahutuse läbi wiia ka naise nõusolekuta, kuna Lätis makswad seadused wõimaldawad lahutust, kui teataw aeg on pooled elanud lahus. Kuuldawasati tahetakse aga Läti kohtu otsus makswusetaks tunnistada, sest Reinhardti astumine Läti kodakondsusse ei olewat sündinud seaduses nõuetawal wiisil. Ka puudub Läti ja Saksamaa wahel kokkulepe abielulahutuste wastastikuse tunnustamise asjus. Lõpuks muutub asi weel keerulisemaks selle läbi, et mõned lehed loewad Reinhardti mitte Saksa, waid Tšeho-Slowakkia alamaks.

Maskiga konn.

Edgar Wallace'i romaan. 4

„Mitte wäga," wastas teine jahedalt. „Arwatawasti on konnad seal all?"

„Ei ole neid seal palju, on ainult üksainus," wastas teine. Ta tuleb ülalt kiwimurrust. Osmiku all on trepp. Suurepärane mõte, eks? Osmik on parajasti kuristiku kohal, ja astmeid ei saa näha muidu, kui peab kõhuli edasi ronima ja üle ääre alla waatama. Olen seda kord proowinud. Seda meest ei püüta kunagi kinni, isegi kui nad siia saadawad miljoneid nuhte."

„Aga kui nad kiwimurru ümber piirawad?" tähendas Genter. Kuid mees tegi tõrjuwa liigutuse.

„Sa ometi ei usu, et tema seda ei tea, kui ta peaks kinni püütama? Tema teab kõik, see konn."

Ta waatas alla teise mehe käele.

„Wäga suurt walu see igatahes ei tee. Ja on selle eest kasulik. Sa ei ole iialgi enam ilma seltsimeesteta, Harry. Kui jääd hätta, aitab su esimene adwokaat wälja. Meie parajasti otsime niisugust noormeest, nagu oled sina, — on ju wäga palju wäikesi kelme, kes juba üsna pisukeste asjakeste pärast ette kujutawad, et nad kuuluwad meie hulka. Kuid sina teed suurt tööd, ja kui sa tema jaoks oled korda saatnud midagi erilist, maksab ta sinu eest wälja sadu ja sadu naelu. Kui ja haigestud wõi kui sa oled näljane, tulewad seltsimehed ja aitawad sind. See on ometi ilus, kas pole tõsi?"

Nad olid nüüd umbes kõrgeist sammu kaugel osGenter waikis.

Nad olid nüüd umbes kaksteist sammu kaugel osmikust, tugewast puust hoonest, ukse ja suletawate aknaluukidega. Mees, kes nimetas end Carloks, andis Genterile märku waikida ja peatuda, ta ise astus edasi ja koputas ukse. Genter nägi, kuidas mees astus akna juure ja awas tolliwõrt selle lungi. Näis järgnewat pikk jutuajamine sõbralikul toonil, siis pöördus Carlo tagasi.

„Ta ütles, et tal on sinu jaoks tööd, mis wõib sisse tuua tuhandeid. Sul on tõepoolest õnne. Kas sa tunned Roche-More'i?"

Genter noogutas.

Ta tundis seda aristokraatide eeslinna.

„Seal elab mees, kes tuleb kõrwaldada. Ta tuleb homme öösel 11,50 rongiga oma klubist ja läheb jala koju."

„Miks ta tahab, et seda teeksin nimelt mina?" küsis suur hulgus uudishimuliselt. Seletus, mis ta sai, pidi olema üsna arusaadaw.

„Kõik uustulnukad peawad midagi korda saatma, et näidata, et neil on julgust. Noh, mis sa arwad selleст?"

Genter ei wiiwitanud.

„Küllap saab tehtud," ütles ta ja naeratas endamisi.

Carlo pöördus akna juure tagasi ja käskis oma kaaslasel järele tulla.

„Jää siia seisma ja pista oma pahem käsi läbi akna sisse," ütles ta.

Genter lükkas oma läbimärja kuuewaruka tagasi ja pistis palja käsiwarre aknast sisse. Ta käsi haarati tugewasti kinni, ja kohe pärast seda ta tundis, kuidas ta käerandmele suruti midagi märga ja niisket.

„Kummitempel," mõtles ta ja walmistus juba walu wastu, mis nüüd pidi järgnema. Walu tuli tõepoolest tuhandest tulisest nõelast korraga, siis wabastati käsi piltamisi, Genter tõmbas ta tagasi ja wahtis imestunult ähmasele joonistusele, mis tätoweerija oli jätnud ta käeel.

„Ära pühi seda ära," ütles lämbunud hääl osmiku pimedusest. „Ja nüüd sa tuled sisse."

Akna luuk sulgus ja riiwitati ta kohe seestpoolt, siis oli kuulda lukus pöörduwa wõtme kiiksumist, ja uks awanes. Genter astus pigimusta pimedikku ja kuulis, et sama nägematu elanik riiwitas ka osmiku ukse.

„Simu number on K 971," ütles wõõras hääl, „ja kui sa seda „Times'is" kuulutuste weergudel loed, siis ka teatad alati siia, kus sa wiibid. Wõta see..."

Genter sirutas käe wälja ja talle pisteti pihku kirjaümbrik. Tal oli mulje, et nägematu mees ise selles pimeduses wõis wäga hästi näha. See on sinu reisiraha ja ümbruskonna maakaart. Kui sa raha kasutad oma huwides, wõi ei lähe sinna, kuhu sul kästakse minna, siis sa mängid surmamängu. Kas sa said minust aru?"

„Jah muidugi, täiesti."

„Sa saad ka edaspidi raha, mida sa siis kasutad oma wäljaminekuteks. Kuula mind nüüd. Roche-More'is nr. 7 Park Avenuel elab Hallwell Jones, pankur — — —"

Ta pidi olema tunnud, et uustulnuk warises üllatunult kokku.

„Kas sa tunned teda?"

„Jah, ma töötasin aastate eest temale." Ta tõmbas taskus browningu ja wabastas pöidlaga kindlustise.

„Tänase ja reedise päewa wahel ta peab kaduma. Sul ei tarwitse aga teda tappa — — —"

Genter oli nüüd kindlaks teinud, kus mees seisis, sest ta silmad olid pimedusega harjunud.

Ta sirutas käe järsku wälja ja haaras mehe käsiwarrest kinni.

„Mul on püstol," ütles ta kähistades, „olen inspektor Genter politsei direktsioonist. Ja kui sa püüad tõrkuda, siis wõin su surmata."

Sekundiks walitses ruumis surmawaikus.

Siis tundis Genter, kuidas ta käsi, mis hoidis püstolit, haarati nagu kruwide wahele. Ta püüdis end teise käega kaitsta, kuid mees kummardus, ja hoobid lendasid õhku. Siis wõeti tal püstol wägisi käest. Rabeldes puudutas ta nägu mehe oma. Kas oli see mask, mida mees kandis? Ta tundis külme maski prilliklaase oma põsel. Sellega oli seletataw mehe lämbunud hääl. Nii tugew kui Genter oligi, ei suutnud ta siiski end tema käte wahelt wabastada. Järsku tõusis mees jalule, ja et ettenähtud hoobist pääseda, tegi Genter järsu pöörangu. Oli kuulda purunewa klaasi kirinat, ja detektiiw tundis terawat, külma, läbitungiwat lõhna. Ta püüdis sügawasti hingata, arwas aga siiski lämbuwat, ja ta käsiwarred wajusid lõtwadena ja wõimetutena alla.

Mees hoidis kummargile kogu weel minut aega, siis ta lasi ta tumeda mürtsatusega langeda põrandale.

Järgmisel hommikul leidis Londoni politseipatrull inspektor Genteri lebamas ühe tühja maja aias ja helistas päästeseltsile.

Kuid mees, kes on mürgitatud kahekordse sinihappega, sureb kiiresti. Kümme minutit pärast seda, kui konn oli puruks surunud klaasilindri — niisuguseid ta hoidis hädajuhtudeks oma osmikus alati walmis — oli Gentet juba laip.

4.

Elk.

Kogu maailmas ei ole ühtki detektiiwi, kes sarnaks wähem politseiohwitseriga — ja sellejuures wäga targa politseiohwitseriga — kui Elk. Ta oli pikk ja kõhetu ja ta piiut kumer kogu suurendas weel enam muljet ta küürakusest. Ta riided näisid sobiwat halwasti ja rippusid rohkem ta õlgadelt alla, kui nad teda katsid. Nii talweti kui suweti ta kandis hirwekarwa mantlit, mis jäi muutumatult alati kinninõõbitatuks, samuti tal oli seljas üha üks ja sama kollakaspruun üliselond, mida tundis iga mees. Kui sadas wihma, siis läikis ta must kõwa kübar märgusest, kuid Elk ei pingutanud wihmawarju, mis halwasti mähituna ja kohmakalt rippus ta käsiwarrelt alla. Weel iialgi polnud keegi seda tarbeasja näinud. Elki laibawärwi näol oli alatasa kõige sügawama sünkuse ilmet ja oma ülemaisse mõjus ta midagi wastumeelselt: Kümme korda ta oli end üles annud ekšamile ja kümme korda ta oli läbi kukkunud ühes ja samas aines. Dick Gordon, kes Elki tundis paremini kui tema otsekohesed ülemad, arwas, et see õnnetus ei teinud talle põrmugi niipalju muret kui oletati. Dick koguni awastas, et Elki wõimetuses — niipalju kui see puutus ajaloolistesse arwudesse, oli sünget uhkust, ja kord ühel imestamiswäärsel usaldusõhtupilgul oli Elk talle isegi tunnustanud, et ekšami sooritamine wõib olla koguni takistuseks piiratud kaswatusega inimesele.

„Waestel patustel ei ole maapeal kuskil rahu," ohkas Elk ja wõttis pakutud tugitoolil istet. „Mina arwasin, härra Gordon, et ma wähemalt pärast oma reisi Ühisriikidesse saan teilt puhkust."

(Järgneb.)

Tellige ja ostke

naiste ja meeste valmisriided

ainult kõige suuremast Eesti riide ja valmisriiete kauplusest

Karl Abel Tartus, Kaubahoov 8.

Wene sõjalennukid Helsingi kohal?

Soome piiril teoksil punawäe sõjaline demonstratsioon? — Sõjalennukid Soome saarte kohal. — Punalaewastik riftleb lahel.

Soome märgukiri Ingeri asjus terawalt tagasi lükatud.

Nõuk. Wene walitsus on tagasi lükanud Soome märgukirja Ingeri küsimuses. Wastuses protesteeritakse terawalt Soome märgukirja wastu ja nimetatakse seda segamiseks Nõuk. Wenemaa siseasjadesse. Samal ajal teatatakse, et Nõuk. Wene punawäel on teoksil suurem demonstratsioon Soome piiril. Juba ongi wene sõjalennukid käinud Soomele kuuluwate saarte ja nähtawasti isegi Helsingi kohal. Seega on Soome-Wene wahekord muutunud weelgi pinewamaks.

Genfist teatatakse: „Journal de Genève" teatab, et Nõukogude Wene walitsus on otsustanud reedel toime panna Soome piiril

sõjariistus meeleawalduse.

Nimelt kawatsetakse seal korraldada suuri punawäe manööwreid Woroschilowi ja teiste punawäejuhtide otsekohesel juhatusel. Samal ajal tuleb Helsingist teisi telegrammilisi teateid, mis tõendawad eelpooltoodud kawatsust. Neist teadetest selgub, et Nõukogude Wene wõimud tõesti tahawad mingisugust meeleawaldust korraldama hakata. Weel rohkemgi — sarnane demonstratsioon on osalt juba käimas.

Nagu Helsingist teisel pühal teatatakse, toimetasid

Nõukogude Wene lennukid

Soome lahel ringlendu. Lennukid lendasid üle Suursaare, Lawansaare, Peninsaare ja Tütarsaare. Nähtawasti päewapildistati lennukitelt neid piirkondi. Mäletawasti süüdistati Nõukogude Wene hilsutises werbaalmärgukirjas Soomet selles, et on ehitanud neile saartele betoon-aluseid suurtükkide jaoks, samuti, et on tehtud muid sõjawäelisi ettewalmistusi saarel, mis ei olewat kooskõlas Soome-Wene rahulepinguga. Soome oma wastuses lükkas need süüdistused kõige kindlamalt tagasi.

Sama päewa hommikul, s. o. teisel pühal lendas üle Soome tulelaewa „Ärensgrundi" tundmata tumehall kolmemootoriga lennuk, mis oli warustatud kahe kuulipildujaga. Lennuk wõttis kursi

Helsingi peale,

kuid tiheda udu tõttu ei olnud wõimalik lennukit kaua jälgida. Ei ole teateid, kuhu lennuk lendas. Teisel pühal kell 17.10 lendas üks wõõras lennuk üle Helsingi. Lennuk näis olewat Wene tüüpi.

Sõjalaewastik lahel.

Esimesel pühal ilmus Soome tulelaew „Ärensgrundi" waatepiirile seitsmest laewast koosnew Nõukogude Wene laewastik. Sõjalaewad heitsid ankrud wette ja jäid ööbima. Teise pühа hommikul algasid laewad liikumist ja tegid seda kogu päewa, wahete-wahel warjasid laewad end suitsukattega ja manööwerdasid edasi. Laewastik koosnes kolmest suurest sõjalaewast, ühest marat-tüüpi laewast ja wäiksematest sõjalaewadest.

Wastus Soome märgukirjale.

Helsingist, 26. mail. Esimesel pühal andis wäliskomissari asetäitja Krestinski Moskwas Soome esitajale üle Nõukogude Wene walitsuse wastuse Soome märgukirjale

Ingeri küsimuses.

Wastus sisaldab neli punkti. Märgukirjas öeldakse, et Nõukogude Wene delegatsiooni esimehe seletused Tartu rahukonwerentsil 14. oktoobril 1920. aastal on olnud ainult informatsioonilist laadi. See seletus ei andwat seega Soomele mingisuguseid õigusi. Nõukogude Wene walitsus tõrjub tagasi Soome katse, leida sellest seletusest endale õigust walwata selle üle, kuidas käsitatakse Nõukogude Liidu seadusi Leningradi ümbruses elawate soomlaste juhtes. Samuti ei olewat Soome walitsusel õigust alata selles asjas läbirääkimisi Nõukogude Wene walitsusega. Küsimus, kuidas Nõukogude Liidu töötawad hulgad teostawad korralduji oma majandusliku olukorra tõstmiseks, on Nõukogude Liidu ja tema rahwaste endi asi. See küsimus ei wõi olla diplomaatlikkude läbirääkimiste aineks. Soome walitsuse märgukiri ses asjas tähendawat järelikult

segamist Nõukogude Liidu sisemistesse asjadesse

ja ei wõiwat sellepärast sisuliselt arutusele tulla. Märgukirja wastuse kolmandas punktis öeldakse, et eeltoodud põhjendustega tahab Nõukogude Wene walitsus tõrjuda tagasi kõik Soome poolt endale wõetud õigused, pöörduda Nõukogude Wene walitsuse poole niisugustes küsimustes, mis puudutawad Leningradi ümbruskonna soomlasi. Et lõplikult alust wõtta Soome walitsuse kõige piisemaltki lepliikuselt Nõukogude Wene waenuliste olluste wastu, peab Nõukogude Wene walitsus tarwilikuks seletada: endise Leningradi kubermangu soome rahwal on praegu endist wiisi, nagu muudelgi rahwastel Nõukogude Liidus, kõik eelduşed, mida Nõukogude Liidu seadused annawad Liidu rahwastele. Kui Leningradi ümbruskonna soome talupoegade rõhuw enamus oma majandusliku olukorra parandamiseks üle läheb kollektiiw-majapidamisele ja oma külakoosolekute otsustega endi keskelt

kõrwaldab „kulakuid",

kes on rahwa tühisemaks osaks ja kes kõigi abinõudega, isegi terroriga, püüawad takistada talurahwa rõhuwa enamuse majandusliku ja kultuurilise tasapinna tõusu, siis ei saa selles ega selles asjas teostatud kohtulikkudes ja administratiiwkaristustes näha mingit kohaliku soome rahwa õiguste rikkumist.

Wastuses seletatakse edasi, et Nõukogude Wene walitsusele selle märgukirja esitamine ja awaldamine Soome poolt tähendab Leningradi ümbruskonna elanikkudest pisikese rühmakese

rewolutsioonilise wõitluse politilist toetamist

ja Nõukogude Liidu sisemistesse asjadesse segamist. Nõukogude Wene walitsus ei wõi lubada sarnast waheleşegamist ja protesteerib selle wastu. Nõukogude Wene walitsus on sunnitud Soome märgukirja wormilistel põhjustel täies ulatuses tagasi lükkama.

Ford

Kerge sõiduk – suurem

KOOREM!

Mida vähem kaalub sõiduk, seda suurema koorma võib sinna mahutada — muidugi selle eeldusega, et sõiduki ehitus vastab suure koormatuse raskusele.

FORD

— kerge, KUID KÕVA
mahukas, KUID NÕTKE
— tugev, KUID KIIRE

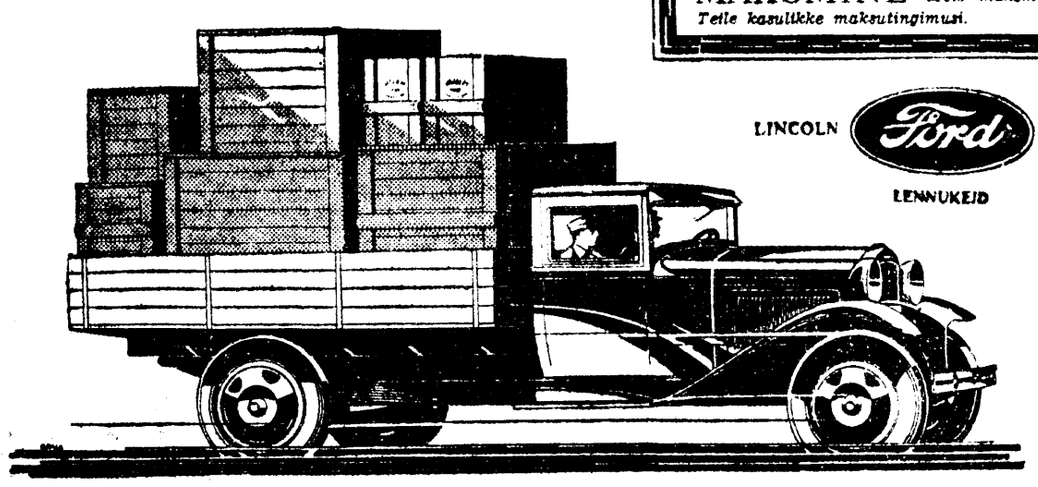
— ühe sõnaga: sellesse autosse on koondatud **20 miljoni sõiduki** valmistamise kestel omandatud kogemuste põhjal kõik need loomuomadused, milliseid ärimees veoautolt nõuab. FORD-HOOLDETEENISTUS teeb sõiduki kasutamise **veelgi** edulisemaks.

HINNAD:

103 ½" shassii ..... Ekr. 2,150:—
131 ½" veoshassii ..... Ekr. 2,895:—
157" „ ..... Ekr. 3,040:—
Kahekordsete tagarataste eest lisamaksu ..... Ekr. 125:—

TAGATIS *Ford-saadused tagatakse piiramatuks ajaks. Vigastunud osad asendatakse uuetega või parandatakse maksuta.*

MAKSMINE *Meie maksmissüsteem pakub Teile kasulikke maksutingimusi.*

LINCOLN Ford Fordson
LENNUKEID

FORD MOTOR COMPANY OF FINLAND O/Y
HELSINGI, SOOME.

Ränk wihm ja äike Lõuna-Eestis.

Kõige enam sadas wihma Wärskas. Narwa-Jõesuus oli kuiw.

Hulk piksekahjusid Tartu- ja Wõrumaal.

Laupäewa õhtul ja öösel sadas Lõuna-Eestis tänamu ennenägemata walinguteg wihma. Päris troopika öö. Wihmaga käis kaasas äge pikne ja müristamine. Wäikeste wahedegadega sadas mitu tundi.

Nagu nüüd selgunud, on ränk äike wihm oset leidnud peaasjalikult Lõuna-Eest.is. Kõige enam on sadanud Wärskas — 37 mm. Sellele järgneb Tartu 33,3 mm. Kesk-Eestis on sademeid wähe olnud, näit. Pärnus kõigest 7 mm. Põhja-Eestis on samal ajal päris kuiw ilm olnud; Tallinnas sadanud kõigest 1 mm, kuid laupäewa õhtul ja öösel Narwa-Jõesuus mitte tilkagi. Pikselhoog wihmaga on tulnud Põhja-Lätist.

Lõuna-Eestis on pikne jünnitanud ka kahjusid. Tartus rikkus pikne ainult üksikuid telefone. Sae ajal olid linna tänawad nagu ojad, kuna maal nurmed, mis kaua kuiwad seisnud, wee endasse imesid. Kuna enne pühi paljud põllupidajad wiimase wilja nurmele küljid, siis lõi niiüd wihm nurmedele kamara peale ja wilja tärkamine on takistatud. Tartumaal ja Wõrumaal on mitmes kohas wihmaga öösel kaasas käinud ka rahe. Rahe orastele siiski kahju pole teinud. Wõrumaal on seisukord halwem.

Pikne süütas karjalauda.

Pühade laupäewa õhtul kella 8 paiku lõi pikne põlema Mäkla wallas Lindo-Kummi riigirenditalu karjalauda, mis seisis ühise katuse all küüni ja sealaudaga. Pikse löögi läbi jai surma üks talu lehm. Talu rentnikkudeks on Jaan ja Eduard Konsap.

Wõrumaal mitu tuleõnnetust.

Pühade laupäewa ööl läks üle Wõrumaa haruldaselt tugew äike, mis sünnitas maakonnas üige palju kahju.

Rõnges

löi pikne põlema Hurda külas Jaan Petrai päralt olewa lauda ja talli, mis asusid ühise katuse all. Hoone põles imekiirelt maani maha, ta päästmine osutus täiesti wõimatuks. Hoonesse jäi ka hulk õlgi, heinu ja muud wallaswara. Põlewast laudast ei saadud loomi wälja tuua ja kaks lehma leidsid tulesurma. Omaniku wallaswara kahju — 196 kr., lehmad — 160 kr., heinad — 1000 kr. Hoone oli kinnitatud „Talus" 950 kr. eest.

Põlgastes

süütas pikne põlema Põlgaste asunduses Hugo Asi lauda, mis osaliselt hukkus. Omaniku kahju — 420 kr. Tulle jäi mitmesuguseid wilju.

Orawal

hukkus pikse tagajärjel Wirowa külas Jakob Haasi karjalaut ja kaks küüni. Sisse põles 200 puuda ristikheina, 100 puuda põhku jne. Omanik hindab hoonete kahju 1500 kr. peale, kogu kahju 1700 kr. peale.

Erastweres

süütas pikne põlema talupidaja Steinbergi lauda ja küüni. Tulle jäi ka mitmesuguseid põllutöörist.u. Üldine kahju õige suur, kuid kindlakstegemata.

Õnneks ei nõudnud seekordne pikne inimohwreid, kuigi õike äärmiselt tugew oli ja wälgud wahetpidamata taewal sel.wsid.

Suure kahjud wiljawildudele.

Rahetera sangastes olid kahju ulatuse suurused. Aknaruudud glid majadel enamasti purustatud. Jäätükid purustasid Restu-Alaküla, Sarapuu ja Kassi asunduste ruukipõllud, mis olid isegi hõredad ja kehwad ning selle ümbruse põllupidajad tänawu üldse rukkeid ei saa. Pikse ja tormi poolt lõhuti nus Jaanipeetri talu laut Restus ja Pühajärwe wallas Puura talus suur rehi, nii et hooned tulewad täiesti uuesti üleschitada.

Wihmawaling oli nii äge, et wesi woolas nurmedel jõgedena, wiies kaasa seemendatud põllult nii wiljaseemne kui ka kartuli puhkidest kartulid.

Üldine kahju on suur, sest suurem jagu põlde tuleb uuesti seemendada ja harida, kuna rahe poolt häwitatud rukkidest pole ka midagi saada, siis tulewad ka need uuesti suiwiljaga seemend. Sangaste, Uue-Antsla, Urwaste ja Pühajärwest ülesminewa wihma tagajärjel on nimetatud ümbruse põllupidajad suuri kahjusid saanud, mida raske on rahas arwestada.

Suurwesi wiis ära weski tammi.

Öhtuks kella 22 tõusis ka jõgedes wesi. Wesi wiis Sangaste-Restus Wissula weski ja Kubjapeetri tammid ära ja Restus on sellega kahes harus läbisõit takistatud 2. klassil. teedel.

Tuli Kasaritsas.

Loomalaut ja talu kõrwalhooned häwinesid. Tulle jäi talu wiljatagawara ja hobune.

Pühade laupäewa ööl põles Kasaritsas Palometsa külas Timurni talu loomalaut ja kõrwalhooned maani maha. Suure häda ja waewaga suudeti tuld ohjeldada, nii et kõrwal- ja naabrushooned alles jäid.

Tules hukkus J. Hagiwangu kogu wiljatagawara, millist kahju hinnatakse 1000 kr. peale. Aidas hukkus riidekraami 200 kr. wäärtuses, loomatoitu 200 kr. wäärtuses. Omaniku silma all hukkus laudas ka noor hobune, keda ei saadud kustutajate arguse tõttu põlewast hoonest wälja tuua.

Kogu kahju ulatub 3450 kr. Hooned olid aga kinnitatud ainult 750 kr. eest, tules hukkunud warandus aga täiesti kinnitamata.

Et tule algus kahtlane näis, asuti põhjuste uurimisele. Pika puiklemise peale tunnistaski „Timurni" talu sulane K. Harak, et ta enne tulekahju põlewa paberossi lauta maha wisanud, millest tuli alguse wist saigi.

Soorus põles telliskiwitehas.

22. sk. õhtul põles Soorus Kanniste Warese telliskiwitehas maha. Walgast sõitis tuld kustutama tuletõrje. Kuna Walgas samal päewal laat oli, siis wiibis omanik weel linnas ja sõitis ühes tuletõrjega koju, kus tehasest ainult suitsew rusuhunnik järele oli jäänud.

Soe ilm püsib.

Loodetaw ilm 27. mail: keskmise kiirusega läänekaarte tuuli, suuremalt jaolt selge ja kuiw.

Ujulas

oli kolmandal pühal wilus õhusoojus 22,2 kr., weesoojus 17,2 kr. Suplejaid wäga palju.

Jääb Briand wõi ei jää?

Täna peab lahenema põnew teadmatus Prantsuse wälisministri ümber.

Pariisist, 26. mail. Prantsuse wälisminister Briandi lahkumise kohta ei ole ikkagi weel mingisugust selgust. Pühade laupäewal sõitis Briand Cochereli, et mõnda päewa puhkust pidada. Wälisminister tuleb tagasi Pariisi alles teisipäewal. Kuna teisipäewal ettenähtud walitsuse koosolek lükati edasi kolmapäewaks, ei ole enne homset mingisugust selgust oodata.

Pühade laupäewal oli peaminister Laval Quai d'Orsays pikem jutuajamine Briandiga. Enam kui tund aega kestnud läbirääkimiste tulemusi ajakirjandusele teada ei antud. Kuna aga walitsuse koosolek jälle edasi lükati, on arwata, et Laval tegi uut katset Briandi mõjutada lahkumispalwe tagasiwõtmiseks. Loodetakse mõnelpoolt, et see korda läheb. Nagu „Intransigeant" usub, teatada wõiwat, käis uus president Doumer isiklikult pühade laupäewa päraslõunal Briandi juures.

„Echo de Paris" kuuleb, et otsus on langenud: Briand jääb. Ta olewat järele annud praeguse presidendi Doumergue'i, tulewase presidendi Doumer', peamin. Lavali ja teiste palwetele. Ametlikult ei ole seda teadet aga weel kinnitatud.

Briand ise oma kawatsustest midagi lähemat ei ütle. Briandile lähidalseiswates ringkondades walitseb arwamine, et Briand lahkumisteadaannet siiski tagasi ei wõta. Briandi tagasisaabumisel Genfist Pariisi korraldati temа auks suuri meeleawaldusi. Pühade reedel oli wakialis teda wastu wõtmas määratu rahwahulk. Umbes 50.000 inimest tahtis wälisministrit tervitada.

Naisepiinaja.

Warbla apteeker Ulrich Schulz kohtupalati ees.

Reedel arutati kohtupalatis Warbla apteeker Ulrich Schultzi asja, keda süüdistati oma naise tapmises.

Läinud aasta 12. mail suri Warbla asunduses apteekri naine Ewa Schultz. Kuna inimeste hulgas kohe lewines kuuldus, et apteeker oma naise surnuks peksnud ja piinanud, wõeti Ewa Schultzi surmapõhjus uurimise alla.

Tema laiba ülewaatusel leiti, et laiba nägu, kael, käed ja jalad olid kaetud suuremate ja wähemate muhkudega, wereworpidega ja nahamaraskitega, neid oli kokku 30.

Apteeker Schultz oli oma naisega wäga halwasti ümber käinud, naine oli pekja saanud pea iga päew, isegi iel päewal, kui naine suri, oli mees teda kolkinud. Naine kaewanud tuttawatele, et mees teda peksab kepiga, rusikatega ja ükskõik millega juhtub.

Teiste inimeste nähes mänginud Schultz armastawa mehe osa, jalutanud armulikult oma naisega, teda käcalt kinni hoides, kuid sellejuures salamahti näpistades naist käewarrest.

Halwa ümberkäimise ja peksmise pärast arwati, et Schultz oma naise surnuks piinas. Otsekoheseks surmapõhjuseks oli kokaiin. Ewa Schultzi maost leiti nii suurel hulgal kokaiini, et see südametegewuse halwas.

Ulrich Schultz wõeti wastutusele oma naise piinamise ja mürgitamise pärast.

Asjaarutamisel rahukogus seletasid eksperdid, et peksmise tagajärjel olewad muhud, worbid ja teised wigastused ei olnud surmawad, need tekitasid küll piina, aga nende pärast poleks Ewa Schultz surnud. Et mees temale oleks kokaiini siise annud, nii et see surmaw oli, seda ei selgunud kohtus. Ewa Schultz oli apteegis mehele abiks ja wõis ise kokaiini kätte saada, nii palju kui tahtis.

Rahukogu mõistis U. Schultzi naise tapmises õigeks, kuid leidis ta süüdi olewat tema piinamises ja mõistis ta 1 a. 4 kuuks wangiroodu ühes õiguste kaotamisega.

Selle otsuse peale andis prokurör apellatsioonіprotesti kohtupalatisse ja ka Schultz kaebas edasi. Kohtupalatis wõttis Schultz oma edasikaebuse tagasi, prokuröri protest tuli aga arutusele. Kuulati üle 12 tunnistajat ja 5 eksperti. Kohtulikul uurimisel midagi uut juure ei tulnud.

Kohtupalat otsustas rahukogu otsuse kinnitada, jättes prokuröri protesti tähele panemata.

Tartu teated.

Helsingi ülikooli etnograafia professor Tartus.

Enne pühi walis Helsingi ülikool oma etnograafia õppetoolile professoriks Albert Hämäläise. Prof. A. Hämäläinen oli Helsingi wabaõhu muuseumi direktoriks.

Pühade laupäewa õhtuse rongiga jõudis ta Tartu, et tutwuneda E. Rahwa Muuseumi töökorraldusega etnograafia alal. Professor wiibib Tartus kuni kolmapäewa õhtuni.

Kingsepa enesetapmine.

Pühade laupäewal leiti Tartu lähedalt Wasula metsast poonud kestealine mees. Politseil läks korda kindlaks teha, et poonu oli Tartus Meltsiweski tänawal nr. 47 elutsew kingsep Peeter Engelsberg. Kõigi tundemärkide järele otsustades oli tegemist enesetapjaga. Laip toimetati anatoomikumi lahkamisele.

Nagu kuulda on enesetapmiselugu seotud traagikaga. Paar päewa enne E. enesetapmist on selgunud tema jõle tegu. Nimelt on ta kingsepa noaga ähwardades oma 15-aastase tütre kallal wägiwalda tarwitanud. Niipea, kui see E. abikaasale teatawaks sai, saatis see oma mehe minema. Reedel käinud mees weel korra kodus. Kui talle aga keelduti uluaalust andmast, tähendanud ta, et läheb ja teeb enesele otsa. Isa jõledast teost oli teatatud ka kriminaalpolitseile.

Jaama postkontori lahtioleku aeg.

Kokkutõlastamiseks raudtee uue sõiduplaaniga on Tartu jaama postkontori lahtioleku aeg hommikul määratud kella 6—6,25 asemel kella 6—6,15-ni.

Ekskursantidele teadmiseks.

Kriftl. N. Naisühingus, Suurturg 3, 3. kord, korraldatakse 30. maist alates ööbimiskohtade ekskursantidele 20 woodiga. Maks 50 s. öö-päew.

Tartu majandusliste ringkondade koosolek.

27. mail kell 7 õhtul peetakse ühisklubis, Munga tän. nr. 5 Tartu majandusliste ringkondade nimelt: kaub.-tööstuskoja Tartu osakonna, wabrikantide ühisuse, kaupmeeste ühisuse, tööstuste keskühingu ja kaupmeeste seltsi ühine koosolek gildede waranduste asjus, millised walitsuse poolt riigikogule esitatud eelnõu põhjal lähewad jagamisele koh. omawalitsuse ja kaub.-tööstuskoja wahel. Samuti tahetakse weel kord seisukohta wõtta uute sotsiaalseaduste eelnõude puhul, mis meie tööstust ja laubandust puudutawad.

A. Pääsukese protsessis

meie lehe wastutawa toimetajaga esines toimetaja kaitsjana adw. J. Wiik, kelle nimi protsessi kirjeldusest ekslikombel wälja oli jäänud. A. Pääsukese kaebus läks tühja.

Ujumise kursused.

Kalewi ja Ulewi ühisel korraldusel algawad peale pühi ujulas ujumise kui ka wettehüpete kursused nii algajaile kui ka edasijõudnuile. Õpetajateks on E. Pokats ja Elm. Jakobson. Kursustest osawõtjaid registreerib ujula juhataja L. Sild.

Looming nr. 5.

Soome kirjanikkude külaskäigu puhul on „Looming" mai number soomeilmeliselt kooostatud. G. Suits, A. Oras ja A. Anni awaldawad siin luuletiste tõlkeid Leinolt, Manniselt, Koskenniemilt, Mustapäält ja Kailaselt. Küllaõitew naiskirjanik Kersti Bergroth on esitatud kolme westega. Fr. Tuglase tõlkes, neist käitleb üks Tallinnat läbi soomlanna pilgu. Pikema ülewaate kolme Eesti Kirjanikkude Liidu wärske auliikme — Järnefeldi, Lehtose ja Koskenniemi loodangust annab A. Anni, kes teisal peatub soome kewadistel kirjandusuudistel.

Selles n-ris lõpeb Adsoni draama neljast Eesti „kuningast", mis juba wõetud teatrite mängukawasse, Gailit esineb katkega oma pikemast jutustisest eesti tantsijanna traagilisest esinemisest Pariisis, kuna Mälk kujutab ühe wõitluskromaani kirjutaja kurba saatust. Peale luuletiste (Barbarus, Schütz, Wisnapuu, Talwik, Reiman) ja mainitud soome artiklite leidub siin weel riiklikult teisi artikleid. Antson awaldab seni tundmatuid andmeid J. Offa elust, Adams puudutab kirjanduse põhiküsimusi, kuna prantsuse kirjanduse wiimase aja üldtendentsidest kirjutab R. Birck, noor kirjandusteadlane Strasburgist, kes muide oma wäitekirja teemiks on wõtnud prantsuse mõju eesti kirjandusse.

Teater ja muusika.

Draamastuudio rändteater.

hooaja wiimase ringreisi etendus Tartus 27. sp.

Ettekandele tuleb Jaan Migeri algupärane komöödia 4 pildis „Õpetajahärra jumalawallatud lambad". Näitejuht Rud. Klein. Dekoratsioon: Josep Karell. Kaastegewad — Alekf. Mägi, Mizzi Möller, Rud. Klein, Ly Lasner, Ed. Tinn, Leida Mõttus, Wold. Alew, Arnold Grosstal, Andres Särew, Rudolf Kalk, Marta Suurallik, Marta Lemberg, Bernh. Rosenwald ja teised.

Ü.E.M.Ü. Tartu osak. mees- ja segakoori kuulajaid palutakse harjutusele ilmuda 28. mail. Treffneri tän. 2 (sisseküil Kalda tn.) Meeskoor kell 8, segakoor kell 9 õhtul.

„Cantate Domino" segakoori harjutus on neljapäewal, 28. sp. kell 8 õht. kirikus.

Haridusselts „Edu" korraldab 12. juunil ekskursiooni Riiga. Wäljasõit Tartust 13. juunil.

Teatrihuwilise kiri „Surmamõistetute wangla" lawastajale.

„Surmamõistetute wangla" lawastaja „Wanemuises" sai ühelt teatrihuwiliselt warsti pärast etietendust kirja, milles see oma arwamisi ja muljeid esietenduselt wäljendab. See kiri saabus ammu enne poleemikat, mis „Surmamõistetute wangla" ümber tekkis. Kirjas kirjutatakse:

„Eilne tükk on minusse jätnud ühitugewa mulje, eriti aga just esiplaanile tükkiw oma täies ehtsuses hiiglasuur, tõestusteta woolaw näitleja ürgjõud.

Arwustada, mida harilikult mõistetakse sõna „arwustuse" all, nimelt õpida wigu, ei saagi — see ettekanne oli täiuslik — täiuslik seshilt, lawastuselt ja mängult. Wõidi ainult imeleda mitmekesiseid täiuslikult loodud tüüpe — nõdrameelsed — wümme jooneni läbiwiidud täius, samuti neegrit selle headüdamluses ja distsiplineerimatuses — nr. Seitsmendat nõrgana ja ühtlasi distsiplimiinana — ja siis Türki, kes oli tõesti geniaalne oma jõus, primitiiwne ja ehtne, — walwureid, paatrit ja kõiki teisi. See oli läbi tunnud ja mitte tehtud. See oli õige tee seespoolt wäljapoole.

Mulle on selge, miks Teie lawastajana olete walinud selle tüki.

Lawastaja ülesanne seisab selles, et wälja tuua kunstnikust, mis on temas peidus, leida teid ja abinõusid, et kunstnikku seesmiselt wallandada, et ta tõestustega wõiks seda wälimelt kujundada, mida ta seesmiselt tunneb, mis on tema teadwusses saanud selgeks, ja mida selgem seesmine pilt, seda täuslikum wäline worm.

Selle tüki kaudu olete näitlejaid seesmiselt täitsa wallandanud, ja peab ütlema, et mäng oli andekas.

Ja mis weel oli ja on tähtis pealtwaatajale — wõidi tweenduda, milline tervе, määratu, ülewoolaw jõud peitub kogu meie rahwas (peegeldab ju kunstnik, s.t. andekas kunstnik, kogu oma rahwa omapärva).

Jõud on kõige tähtsam ollus tippude saawutamisel. Wõib olla tekib kunstnikudes küsimus: kas oleme meie siis kurjategijad? — wõi õigemini öeldud: kas arwab nende ridade kirjutaja, et meie oleme kurjategijad, et meie wõisime anda sääraseid tüüpe täiuslikkuses. See on muidugi lapsik küsimus. Asi seisab selles, et nad praegu wõib olla primitiiwseid tundeid tunnetwad kõige selgemalt ja seepärast wõiwadki anda neile täiuslikku wälise kuju. Et tõusta kõrgemale, mida wõib ju teha ainult samm-sammult, selleks on olemas ainult üks tee — seesmine üllastus, waimuga täitumine, mida igaüks wõib teha eneses suhtes ainult tje — kui tal selleks on soow. See on ainus tool, mida wajab eesti näitleja — ja tulewikuwäljawaated on suured, sest andi ja jõudu on olemas küllaldasel määral.

Ja weel tahaksin öelda üht: on tore tunne, mille wiime enesega koju — see jõud peitub ju meis kõigis ja laseb oletada meie rahwa ja maa õitsewat tulewikku.

Weel üks asi: ma olen kindel, et näitlejad selle tüki kaudu kunstilises suhtes on tõusnud astme wõrra kõrgemale, seesmiselt enam wõi wähem tutena, millisel asjaolul wõib nende edaspidise mängu suhtes olla määratu mõju."

Tartu postkontorisse seismajäänud kirjad.

Frieda Ida Willak, Helmi Rattas, R. K. Pein, T. Napp, Laine Madison, pr. Poola.

Tagastatulnud kirjad. Juhkami äri — Walgjärwe, Marie Welling — Jõgewa, E. Wiidas — Tallinn, hra Reinholdt — Tallinn, K. Burkewitsch — Nõmme, K. Krüger — Saksamaa, Praks ja Weeber — Wõhma, Juhkami äri — Walgjärwe.

Uued paberossid!

Valmistatud inglise maitsekohaselt paarematest sigarettide tubakatest.

Jalgade higistamine on tervisele kahjulik, ebamugav ja eemaletõukav pahe, mida kõrvaldab 1 karbi

higipulber „SEC"

tarvitamine. — Müügil apteekides ja rohukauplustes.

Raadio ringhäälingu kawa:

Neljapäewal, 28. mail.

Tallinna. 15.30 päewauud. 15.45 ajanäit. õiendus. Kuni 16.30 grammof. 19 teateid ja grammofonimuusik. 19.20 päewauud. 19.30 mag. J. Lukats: Mõnda huwitawat Okeaania rahwastest. 20 ilmateade Tartust. 20.05 kontsert. Juh. A. Krull. Wahepeal esineb solistina Karl Kull (klarnett).

Tartu. 14.45 grammof. 15.30 ülek. Tallinnast. 19 teateid ja grammof. 19.20 ülekanne Tallinnast. 20 ilmateade ja ajanäit. õiendus. 20.05 ülek. Tallinnast.

Berliin. 08.15. waraj. kontsert. 14,00 ajaw. kontsert. 16,30 kontsert., 19.50 ajaw. muusik.

Budapest: 12.05 kontsert., 17.45 klaw. kontsert. 19,30 ooper „Don Juan" pärast muusikaskapell.

Kopenhaagen ja Kallundborg 15.00 pärastlõuna kontsert., 22.35 Itaalia ooperimuusik.

Lahti ja Helsingi. 17.00 orkestr. kontsert. 18.40 laulusoolo. 19,45 tantsumuusik.

Leningrad: 7.10 kontsert. 15.00 kammerkontsert.

London: 13.00 orkestr. kontsert. 20.50 orelikontsert. 22,30 tantsumuusik.

Motala ja Stokholm: 18.00 helipl. 19.45 sõjawäe muusik. 22.10 oreli kontsert.

Oslo: 14.00 promenadi kontsert. 20,30 kontsert. 22,05 orkestr. kontsert.

Pariis: 7,45 helipl. 20.45 triokontsert. 21.30 kontsert.

Praaga: 11.15 helipl. 16,30 pealelõunane kontsert. 20.15 kirju õhtu. 22.30 orelikontsert.

Riia: 19,03 sümfoonia kontsert. 20.20 orkestr. kontsert. 22.00 marsid ja tantsud.

Warssaw: 12.35 koolikontsert. 20.30 kerge muusik. 23.00 tantsmuusik.

Wang põgenes kaitseliitlase käest.

Aegwiidus metsatöödel wiibiw Karl Tohwer on süüdi wekslite wõltsimises, mille tõttu ta kriminaalpolitsei korraldusel Aegwiidu raiooni konstaabli poolt 23. sp. wahialla wõeti. Et aga Tohweri tapi korras edasi saata, selleks saadeti ta wahiall ühe kaitseliitlase järelwalwel sama päewa õhtul rongile, et paigutada Tapa politsei arestiruumi kuni tapiwaguni jõudmiseni. Aegwiidu jaamas istus Tohwer ühes saatjaga wagunisse, kuid jõudes Jäneda jaama, oli wahialune kadunud. Arwates, et wahialune waheşt mõnes teises wagunis teekonda Tapa poole jatkab, sõitis kaitseliitlane Tapale edasi, ja kui ka seal wahialust ei leidnud, teatas wangi põgenemisest politseile. Nähtawasti kasutas Tohwer silmapilku, mil saatja teda silmist laskis ja hüppas rongilt Aegwiidu ja Jäneda jaama wahel maha. Korraldati küll kohe teedel haarangud, kuid senini on Tohwer tabamata. Ilusad ilmad soodustawad tal warjamist metsades. Saatjal, kaitseliitlasel, tuleb aga hooletu järelwalwe eest wastust anda.

„Beronika" seep on kõige parem!!

Kui wallasekretär streigib.

Siseministeerium ei saanud 3 aasta jooksul aktide ärakirju kätte.

Laiuse endine wallasekretär Jaan Zuppur, kes täitis ka perekonnaseisu-ametniku kohuseid, saatis 7. jaan. 1927. a. eelmise aasta perekonnaseisu aktide teised eksemplarid siseministeeriumi administratiiwosakonnale. Mõne kuu pärast saadeti need aga tagasi puuduste ja wigade pärast, milliseid kohustati kõrwaldada. Zuppur aga ärakirju tagasi ei saatnud ja nowembrikuu lõpul tuli talle ministeeriumist wastaw meeletuletus.

Ka ei saatnud Z. 1927. a. perekonnaseisu aktide teist eksemplare määratud tähtajaks ära, nimelt peab neid saatma 7 päewa jooksul. Siseministeeriumi adm. osakonna ja Tartu maawalitsuse sama osakonna korduwate kirjaliikude nõudmiste peale lõpuks Zuppur teatas, et on saatnud nõutud teisendid siseministeeriumi. Tegelikult ta seda ei olnud aga teinud ja Tartu maawalitsus kohustas Zuppuri 8 päewa jooksul arwates 4. detsembrist 1928. a. teisendid siseministeeriumile ära saata.

Kuid 16. weebr. 1928. a. siseministeerium teatas, et teisendeid ei ole ikkagi weel tulnud ei eelmise kahe aasta ega ka 1928. a. kohta. Saadeti weel rida eeskirju, kuid need tagajärge ei annud. 28. okt. 1929. a. läks Tartu maawalitsuse adm.-osakonna juhataja E. Lunapuu kohapeale rewideerima ja leidis aktide teisendid ikka weel saatmata. Lõpuks 29. okt. saatis Zuppur nõutud kolme aasta teisendid siseministeeriumile ära, kuid ka nüüd ei olnud need seadusepäraselt parandatud.

Zuppuri tegewuseruse pärast oli takistatud perekonnaseisu aktide arhiiwi korraldamine. Ka ei olnud ta saatnud 1928. a. statistika keskbüroole andmeid õigel ajal, mispärast büroo ei saanud kokkuwõtteid teha. Z. asjaajamise rewideerimisel leitl tertwe rida puudusi, mis olid tekkinud nähtawasti selleşt, et ta suur alkoholisõber oli.

Zuppuri asi oli arutusel rahukogus pühadeeelsel reedel. Ta tunnistas enese süüdi. Kohus karistas teda noomitusega ja peale selle nelja kuulise wangistusega. Oma ametist on ta juba waremalt ära astunud.

Tartu koolinoorte spordimõistlused.

Punktidega tuli esimeseks Treffneri gümn.

Pühadeeelsel reedel ja laupäewal korraldasid Tartu koolinoored oma kewadised kergejõustiku wõistlused, millest umbes sada mees- ja naissportlast osa wõtsid. Punktide pärast oli tugew konkurents Treffneri ja realgümnaasiumi wahel. Reede õhtuks juhtis realgümnaasium 44 punktiga Treffneri gümn. 35 punkti wastu. Teisel päewal aga noppisid treffneristid rohkem punkte ja lõpetasid eneseeduks 119 punktiga, kuna realgümnaasium jäi 109 punktiga teiseks. Järgnesid tehnikagümnaasium — 52 punkti, õhtune gümn. — 45 p.; kommertsgümn. — 10 p. ja seminar — 3 punkti.

Tehnilised tagajärjed:

100 m jooks: 1) Korol, realgümn. — 11,9 2) Kiima, Treffneri g. — 2 m järel; 3) Suit realg. 200 m jooks: 1) Korol — 24; 2) Hain. Treffneri g. — 24,3; 3) Kiima — 24,4; 4) Limberg, Treffn. g. 400 m jooks: 1) Korol — 54,3; 2) Wisnapuu, Treffn. g. — 57,5; 3) Wõlli, realg. — 59. 1500 m jooks: 1) Pulk. õhtune gümn. — 4.22,5, uus koolinoorsoo rekord, 2) Luud, realg. — 4.34; 3) Tosso, õhtune g. 4.38,3; 110 m tõkkejooks (madalad tõkked) 1) Korol 17,5; 2) Ilk tehnikagümnaasium — 17,8; 3) Wõsu, Treffn. gümn. — 18,4. Kuulitõuge (kerge kuul): 1) Ilk — 14,67; 2) Raudsepp, realg. — 13,48; 3) Marks, Treffn. g. — 13,24. Kettaheide (kerge ketas): 1) Raudsepp — 39,72; 2) Marks — 39,45; 3) Korol — 37,15. Odaheide (kerge oda): 1) Jürgens, õhtune g. — 46,90 2) Wõlli, realg. — 45,33 3) Ingermann, Treffn. gümn. — 43,30. Kaugushüpe: 1) Korol — 6-34; 2) Marks — 6,29; 3) Kriipsaar, tehnikagümn. — 6,02. Kõrgushüpe: 1) Linnamägi, kommertsgümn. — 1,60; 2) Munda, tehn.-gümn. — 1,60; 3) Marks — 1,55. Kolmikhüpe: 1) Kiima — 12,86; 2) Samailow, Treffn. g. — 12,73 3) Liigang, Treffneri gümnaasium — 12,15. Teiwashüpe: 1) Otti, tehnika-g. — 8,00; 2) Kriipsaar — 2,90; 3) Parinde, õhtune gümna — 2,80. 4×100 m teatejooks: 1) Treffn. gümn. — 50,6;; 2) realgümn. — 51,1; 3) õhtune gümn. — 58,1. 10×75 m teatejooks: 1) Treffn. gümn. — 1,38,4; 2) realgümn. — 1.40. Teatejooks 800+400+200+200 m: 1) realgümn. — 3.59; ;2) Treffneri gümn. — 4.02; 3) õhtune gümn. — 4.03.

Naiste aladel wõistlesid ainult Tartu tütarlaste gümn. õpilased: 100 m jooks: 1) Laurberg — 14,8; 2) Wassil; 3) Oinas. Kaugushüpe: 1) Laurberg — 3.79 2) Markson — 3,76 3) Raudsepp — 3.38. Kõrgushüpe: 1) Wassil — 1,25; 2) Laurberg — 1,20. Kuulitõuge: 1) Wassil — 7,08 2) Oinas — 6,42, 3) Wiira — 5,75. Teatejooks 4×60 m: 1) Tütarl. gümn. 1. naiskond — 37,4; 2) Teine naiskond — 39.

Laupäewal wõiirluste lõpu eel hakkas tõsiasti sadama ja kolmikhüpe, odaheide ning 4×100 m jooks tuli teha lompides seiswal platsil.

Kirjawastused.

R. Janno. Sinine ümbrik. E. K. ü. „Postimehe" kirjastus. Hind 1 kr. 75 senti.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

II järk.
Ülemaalise Eesti Noorsoo Ühend. (ÜENÜ) Keskjuhatuse II-järgu rahaliste preemiate loosimise

NIMEKIRI

23. mail 1931. a.

Wõit Kr. 500 — pil. 4662.
Wõit Kr. 250 — pil. 54379.
Wõit Kr. 100 — pil. 85304.
Wõit Kr. 50 — pil. 76647.
Wõidud à Kr. 10 — pil. 6557, 54732, 86058.
Wõidud à Kr 5 — pil. 1661, 9621, 11928, 18303, 20116, 25791, 34643, 43524, 64086, 68497.
Wõidud à Kr. 1 — pil. 283, 2958, 3775, 4051, 5617, 7154, 7222, 7430, 13887, 14261, 14511, 14612, 14712, 14713 15417, 16978, 17252, 19206, 19217 23439, 23710, 24621, 25372 25632, 26760, 27285, 27466, 28407, 30044, 34196, 34922, 36120 36808, 37327, 37537, 40563, 41514, 41537, 41670, 41703, 41875 42666, 42770, 43294, 43901, 45204, 45330, 46013, 46947, 46891 47343, 47689, 47998, 53208, 54772, 55336, 55870, 57997, 58111 58676, 60245, 60374, 60424, 65127, 66379, 66606, 68280, 69861 74383, 75161, 75765, 76361, 77594, 79435, 82290, 83914, 84108 84606, 84998, 85112, 88777, 90821, 93692, 94809, 95923, 96270 97888.

Wõitude väljamaksmine algab 23. maist 1931. a. ja kestab üks kuu, s. o. 23. juunini 1931. a.

Wõidud, mis selle aja jooksul pole wälja wõetud, jäävad ÜENÜ Keskjuhatuse kasuks.

Wõitudelt arwatakse maha seadusliikud protsendid.

Wõidud maksetakse wälja ÜENÜ Keskjuhatuse büroost Tallinnas, Lossi pl. Nr. 4—2, iga päew kella 10—3 loteriipileti ettenäitajale, kas isiklikult, posti teel wõi panga kaudu.

Kui wõitja on wäljaspool Tallinnat, siis tuleb saata wõitnud loteriipilet täielise nime ja aadressiga Tallinna, ÜENÜ Keskjuhatuse loterii büroole, mille ühes wõidetud summaga saadame tagasi.

ÜENÜ KESKJUHATUS.

Müümised

Kartuli **seemet,**

«kõigewarasema kollase», valmib 7 nädalaga müüa Tartus, Hetseli tän. 1, 100 senti wakk (16 kilogr.). H. Luht.

7. jal. rügem. 1. kompanii, Jaama tän. 74
müüb enampakkumise teel,
27. mail s. a., kell 17.00 igasuguseid majatarbeid, nagu tünnid, puuwoodid, plekki jne.
Kompanii ülem.

Müüa hea noor
sõiduhobune.
Teateid saab Lille 20—3.

Müüa pruugitud
mööbel
ja toalilled (aloe). Tartus, Tilgi t. nr. 78—4.

Müüa odawasti **meester.**
jalgratas.
Mööbliga toad üksikutele inimestele wälja üürida. Kauba tn. 15, III kord.

Müüa kerge
weoauto.
Kandejõud 900 kg. Teateid Suurturg, autode seisukohalt.

Müüa
seemnekartuleid,
Ameerika waraseid ja wäikseid punasid. Raadi wallas, Annuka talus.

Juhuslikult odawasti müüa ruum-meetri wiisi lodjatäis
kase- ja segapuid
Botaanika tänawa otsa kohal, Emajõe kaldal. Lähemaid teateid saab kohapeal.

Müüa
katuselaaste
suurel ja wäiksel arwul ja
turbapress.
Hinnad soodsad. Elwas, Walga mnt. 16, W. Paabo.

Odawalt müüakse ärareis. pärast suur
pesurull,
head aiapingid, tühje tünne, uusi ja wanu, köögilaud, kusette, 1 puud männitõrwa jne. Tähe 118—1.

Müüa
wäike maja
ilusa aiamaaga. Ropka wäli, Rahu t. 3.

Ametiskäija **preilli ehk noormees** wõib tulla
taasüürilisels.
Saab omaette mööbliga toa. Kartuli tän. 5.

Kirepi poes
müüb **„Postimehe"** ja **„Maamehe"** üksikuid numbreid ja wõtab kuulutusi ja tellimisi wastu
pr. L. Lauri.

Jaan Simonson
ELWAS
Kesk tän. nr. 6 müüb **Postimehe** ja **„Maamehe" üksikuid numbreid** ja wõtab tellimisi ja kuulutusi wastu.

Raudteesõit mugawamaks.

Teedeminister andis raudteewalitsusele käsu raudteesõitu weelgi mugawamaks teha, kui see praegu on.

Meie arust on see asjata: raudteesõit on praegugi juba küllalt mugaw. Alustagem kas wõi sõiduplaanidega raudtecjaamades. Need on nii kawalasti reklaamplakatite ja kuulutuste wahele ära peidetud, et lihtsameelne kodanik esimesel momendil midagi kahtlast ei märka. Selliselt peidetud sõiduplaani otsimine teritab inimese tähelepanu wõimet ja laiendab tema silmaringi. Pealegi on sõiduplaanid harilikult asetatud wõimalikult kõrgele lae alla, milline seisukord sunnib kodanikku pead tahapoole kallutades sirget kehaseisu omandama ning seetõttu üheks wäga hügieenilisels wahendiks osutub. Ja kui peaks mõnel surelikul õnnestuma sõiduplaani saladustesse tungida, siis pannakse jalamaid uus tundmatu „suwine sõiduplaan" maksma, et rahwalt mitte asja wastu huwi riisuda.

Järgmise meeldiwa mugawusena tuleks nimetada seda, et Walga-Jõgewa liinil elektrirongiski enam sõidupileteid ei müüda, ning kassasiski rongi jaamasoleku ajal ainult sissemurdmise teel piletit wõid saada, muidu aga tuleb nädal aega enne tellimine sisse anda. Ja niisugune asi walmistab rahwale otse kustutamata jänu rongisõidu järele. Sest juba wanaaja mõttetargad olid üksmeelsel otsusel, et mida kättesaamatumaks üks asi inimesele tehtakse, seda suuremaks kaswab igatsus selle järele.

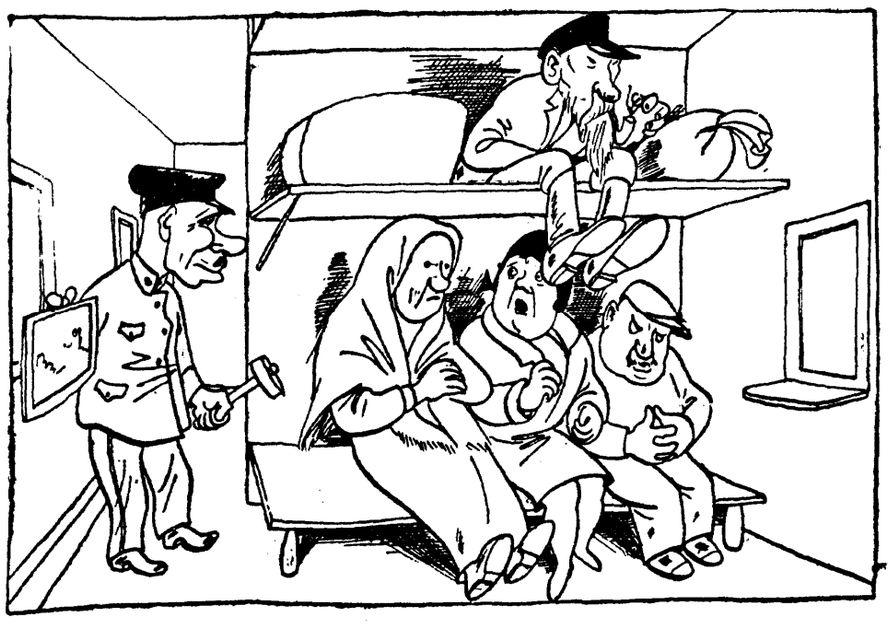
Ja kui te siiski selleşt jumalikust annist, waimustusest sõidupileti eest wõidelda, ilma olete jäetud, ning teil on õnnestunud läbi konduktorite kaitseaheliku wagunisse pääsede, olete jällegi mugawuste eest hoolitsetud. Päris mõõduka hinnaga, ja soodsate tingimustega (wist isegi järelmaksuga) wõite muretseda omale üks wõi ka paargi protokolli, ning heal juhtumisel wõite trellidega kaitstud erawagunis oma sõitu jatkata.

Ning weel teisigi mugawusi on raudteesõidul külluses. Juhtute ehk kogemata magama jääma, siis pole kunagi karta tarwis, et te üle wiie minuti kallist aega oma elust ära raisata saaksite. Konduktor on nii lahke ja lõbus ja noor, ning tuletab teile tangide abil meele, et uni ei anna uuta kuube, magamine maani särki, ehk jälle demonstreerib reisijatele indiaanlaste sõjakisa: Petseris, kes maha lähewad, Irboskast, kes peale tuliwad, — Tamsalus ümber istuda, — sõidupiletid lubage, — jne.

Siin on rahulikult puhkaw kalawenelane oma raske saapa lapselikus usalduses teile kulmu peale toetanud, sealt tilgub riiulilt mingisuguşt wänget wedelikku, et teist wänget meest teha, siin on keegi gaasisõda demonstreerinud, wõi paberisse mähitud alasi teile jala peale asetanud.

Ning nüüd tahetakse raudteesõitu weelgi mugawamaks teha, piltide seinale asetamisega! Wäga huwitaw, millised pildid need saawad olema.

R.

„Kohe teen teil sõidu mugawamaks — riputan selle pildi siia üles".

Kõigile sõpradele, tuttavatele ja organisatsioonidele, kes meile omn kaastunnet on avaldanud meie raske kaotuse puhul, avaldame oma

südavamat tunnet ja tänu

Ch. Klompus
Dr. M. Klompus abikaasaga
J. Reffes abikaasaga
W. Klompus abikaasaga
Lastelapsed.

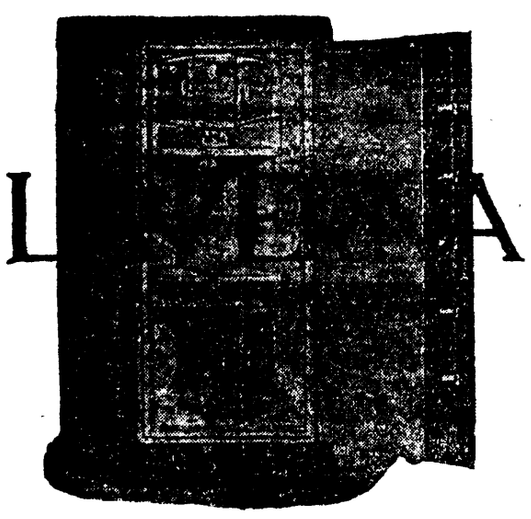
Tallinna Linnapanga

äriseis 1-ks maiks 1931. a.

AKTIVA.		PASSIVA.	
Kassa	127.099.91	Kapitalid	601.455.28
Jooksvad arved pankades	268.410.58	Hoiusummad	4.409.955.07
Väärtpaberid	10.252.19	Korrespondendid:	
Välisraha	10.813.25	„Loro“ 17.608.97	
Diskonteeritud vekslid	1.814.325.64	„Nostro“ 1.858.52	19.467.49
Laenud mitmesug. kindl.	2.166.095.18	Saadud %% ja komisjon	136.941.24
Korrespondendid		Väljaantud garantiid	176.368.95
„Loro“ 48.992.51		Muud passivad	55.416.60
„Nostro“ 682.342.83	731.335.34		
Jooksvad kulud, makst. %% ja kom.	41.977.44		
Garantiide debitorid	176.368.95		
Muud aktivad	52.926.15		
	Kr. 5.399.604.63		Kr. 5.399.604.63

Masinaehitus ja kassakapitehas

Tallinnas, Pääsukese t. 4, knt. 308-12.

Alati laos moodsad tulekindlad teras raha- ja arhiivkapid

Nõudke hinnakirju.

Tööotsimised

Korralik,
töötas noormees
soovib kohta linna ehk maale. Tunnen täielikult talutöid. Küsida Soola tän. 36. Hoovi pääl. Alumine kord.

Teenistuskohta
otsib vanem intel. meesterahvas, väikesesse perekonda või üksiku juurde söögi ja korteri eest. Täidab ausasti teenija aset ja palju rohkemgi. Proovige, teie ei kahetse. Aadress kuni 29. skp. slt. «L. E.» all.

Vanema kursuse **tüdrukule** soovib mingisugust
teenistust.
Teatada slt. «Tns».

Tööpakkumised

Karjatüdrukut ja lapsehoidjat
vajatakse maale. Kaubategemine 28. mail kella 9—10 Tartus, Puiestee 75.

Tarvis karsket ja töökat
veskipoissi.
Ülesanda Tartu-Roela Veia veski, V. Elkenile ehk Tartu, Aleksandri tän. 29 A. Kuulbergile. Tunnistused endisest teenistuskohast tarvilikud.

Wilunud majateenijad
alati leiavad kohti.
Teenijate vahetalituse büroo
F. Nottbeck,
Tallinna, Lai tän. 28.

Vajatakse
L. ü. „Kesktöö“ liikmeteks:
3 lastepreilit saksa- ehk venekeelega, 1 keetja söögimaja, 7 majateenijat ja 6 taluteenijat. Kompani tän. 1—3, kella 10—12.

Naiskokka,
kes hästi restorani tööd tunneb ja kellel head soovitused, kohe tarvis Tartu «Grand» hotelli.

Mehaanik-lukuseppa
vajatakse **pleki-** ja **metallpärgade tööstusesse.**
Tartus, Riia tänaval nr. 33.

Tarvitan
karjast ja tüdrukut
maale tallu. Tulla 27. mail kella 9—10 Võru tän. nr. 58, krt. 5, Tartus.

Rahvasteliidu rahvusvaheline tööbüroo Genfis vajab Eesti rahvusest
esimeseklassi ametnikku
(Commis de 1-ere classe) ja avab selleks võistluse.

Võistlusest võivad osa võtta mõlemist soost kandidaadid, vanusega mitte alla 23 aasta ja mitte üle 35 aasta, 31. maiks 1931. a. Hea tervis nõuetav.

Esialgne palk on 8.500 Šveitsi franki aastas ja võib suureneda igal aastal 250 frangi võrra kuni 11.250 frangini.

Kandidaatidelt nõutakse järgmisi omadusi:

1) **keskkooli või sellele vastav haridus;**
2) **kahest** ametlikust keelest (prantsuse ja inglise) — **ühe keele** küllaldane valdamine;
3) **hea masina-** ja **kiirkirja** oskus saksakeeles (kiirkirja ettetütlus kiirusega 140 kuni 180 silpi minutis);
4) masinakirja oskus prantsuse ja inglise keeles;
5) kantseleitööde oskus.

Teiste keelte valdamine võetakse arvesse.

Eksamid sooritatakse Tallinnas.

Kandidaadid peavad adresseerima oma palve Haridus- ja sotsiaalministeeriumile kuni 1. juulini 1931. a., juurdelisades üksikasjaliku elulookirjelduse prantsuse või inglise keeles, samuti ka kõik dokumendid, mis tõendaksid nõuetavaid omadusi.

Hariduse- ja sotsiaalministeerium.

Mõniste vallavalitsus kuulutab, et 4. juunil 1931. a. kell 12 päeva antakse välja Mõniste vallamajas, valla volikogu ees, lahtisel vähempakkumise teel

valla ühiskorteri katuse alla ehitamistööd

Tööde tingimised antakse töösoovijatele teada samal päeval, enne pakkumisele asumist. Töövõtjatel tuleb tagatiseks 10% pakutud summast sisse maksta. Ühiskorteri ehitamiseks valmistatud plaani võib vallavalitsuses igal äripäeval näha saada kella 9 hommikul kuni kella 3 p. l.

Mõnistes, 23. V. 1931. a. Nr. 908.

Vallavanem: G. Lindenberg.
Sekretär: (allkiri).

31. mail s. a. kell 16 antakse välja Kaarepere Raudteelaste Kodu ruumides vähempakkumise teel

Prossa Veeühisuse peakraavi lõikus

Lähemaid teateid saab Kaarepere vallast, Nava külas, Sõnni talus, telef. Palamuse 32-b või Kaarepere Raudteelaste Kodust, telef. Palamuse 24-a. Juhatusel jääb õigus tööd oma äranägemise järele ka mitte vähempakkujale välja anda.

JUHATUS.

Tarvis **kolm** korralikku naisterahvast
karjust.
Kaupa tehakse Tartus, Pikal tänaval nr. 6.

29. mail 1931. a. kell 1 päeval antakse Valguta vallamajas
6-kl. algkoolimaja ümberehitus
suusõnalisel enampakkumisel ilma järelpakkumiseta välja volikogu ees. Sooviavaldused kirjalikult sisse anda ühes 50-sendil. tempelmargiga varustatult kuni 27. skp. kella 12. Volikogu jätab omale töövõtja valimise õiguse. Pakkujatel tuleb kautsjon sisse maksta 10% pakutavast summast. — Lähemaid teateid saab vallavalitsusest. Vallamaja asub Palupera raudteejaamast 12 klm., Elva raudteejaamast 17 klm. Posti aadress: Valguta, Telef. Elva 56.

Vallavalitsus.

Petseri linnavalitsus teatab käesolevaga, et 11. juunil 1931. a. kell 10 saab Petseri linnavalitsuse ruumes kinnisel vähempakkumisel välja antud

Kiriku tänava sillutamistööd

ühes kõikide tarviliste materjalide muretsemisega.

Sillutatava tänava pindala 3378 ruutmeetrit.

Vähempakkumised tulevad kinnistes kirjades linnavalitsusele sisse anda, kus juures tagatis 10 prots. suuruses rahas ehk panga garantiides juurde lisatud peab olema.

Tingimistega võib tutvuneda linnavalitsuses igal äripäeval kella 10—13.

Petseri linnavalitsus.

Teatan, et võetakse vastu
uusi kasvandikke politseikooli kõrgemasse klassi.

Sooviavaldajail esitada palve poitseikooli direktorile (Tallinn, Lai tän. 48) hiljemalt **1. augustiks s. a.** Palvele lisada juure: 1) lühike elulookirjeldus, 2) ärakirjad a) isikutunnistusest, b) kaitseväeteenistuse tunnistusest, c) kaitseväe teenistuslehest, 3) haridustunnistus, 4) arstitunnistus (linna-, maa-, jaoskonna- või politsei usaldusarstilt), 5) karistamattuse tunnistus, 6) teenistuskiri endisest teenistuskohast, 7) üks päevapilt. Palvele lisada tempelmaksu 50 sendi ja iga lisa jaoks 10 sendi eest. Sisseastujailt nõutakse 9 õppeaastale vastavat haridust. — Sooviavaldajate pikkus mitte alla 172 sm. Lähemaid teateid saab politseikooli kantseleist.

Politseikooli direktor.

Oiendus.

Käesolevaga teatan avalikult, et «Eesti Valves» nr. 4 — 1930. a. avaldatud artiklis «Kas jälle mõni krahh või panama tulemas» sisalduvad teateid riigi turbatööstuse ja tema juhataja hra Hakker'i isiku kohta on osutunud ekslikkudeks. Kahjatsen, et need teated ilma kontrollimata ajakirja sattusid ning palun lahkesti vabandada.

«Eesti Valve» vastutav toimetaja

J. RATASSEPP.

Olen avanud
liha- ja vorstikaupluse
Aleksandri tän. 24, Lodja tän. nurgal.

Pruugitud sõiduauto,
6-istmeline f-a «Buick», 18×80 mudel 1927. a. **müüakse enampakkumise teel** 30. mail 1931. a., kell 15 Laulupeo t. 2.

«ÖKONOOMIA»
Uueturu tän. nr. 24. Meltsiveski tän. 28.

Riiete keemiline, põhjalik puhastus. Riiete, kangaste ja lõngade värvimine. Täiendatud, asjatundlik tööjõudude koossels. — Korralik ja kiire töö. Odavad hinnad.

Tsemendi- ja betoonitööde käsiraamat

annab täielist õpetust tsemendi õige tarvitamise kohta. Raamat on rikkalikult illustreeritud piltidega ja tabelitega. — Hind ainult 50 senti.

«Postimehes» nr. 138 ilmunud K. Neider'i Teadaande kohta, teatan et Rahukohtuniku otsus ei ole lõpulik ega selline kui K. Neider kuulutab.

Mis puutub K. Neider'i kohtuvõimudega ähvardusesse, siis ei ole minul oma 30-aastase tegevuse ajal töötades ausaile tööandjatele ennem **ühtki juhust olnud** töötasu kohtu läbi sissenõuda, ka ei ole minul

ühegi võla ega palganõudmise vastu ennast kaitsta tulnud.

kuna hra K. Neider kui alaline kohtuskäija sellel alal küllalt vilunud ja minust üle on, missuguse «auu» talle meeleldi jätan.

23. V. 1931. Maalermeister **J. Stern.**

Müüa keset linna kivist ja puust
Majad
kaupluste ja aedadega. Hinnad: 2.500—3000—4000—7000—8000—9000—12.000—16.000—20.000—30.000 — 40.000 — 50.000 — 75.000—90.000. **Suvilad** müüa: Elvas, Haaslavas, Kurepalus ja Kabinas. Samas müüa mitmesuguses suuruses **talud** linna ja raudteede läheduses. Kl. 9—2 l. järgu komisjoni kontoris Tartus, Suurturg nr. 7, p. l. Narva tän. 81.

K. Wirro.

Kõige suurem valik
TAPEETE
15 sendist alates rull. — **Paberiäri „KODUMAA“** Tartus, Aleksandri t. nr. 10. — Kaupmeestele hinnaalandus.

Tinutan ja teen ümber igasuguses suuruses vanu
piimanõusid
Töö kiire ja korralik. Elan nüüd Veski tän. 28 ja Maarjamõisa tän. 9.

Aug. Järv.
(endine sumfti ametn.)

Pühapäeval, 31. mail, kell 5 p. l.
pakutakse välja Puhja kiriku remonditööd:
nagu seest lupjamine, värvimine, põranda panek jne.

Pakkujail tuleb enne pakkumise algust tagatiseks kr. 30.— sisse maksta.

Kirliku nõukogu.

TAPEETE
suur saadetis pärale jõudnud. Kõige uuemad ja moodsad mustrid odavamatest kuni kõige paremateni.
MARKUS-SEEZEN — Suurturg nr. 5.

Suurel ja väikesel arvul
pergament-paberit
soowitab odawasti
„POSTIMEHE“ raamatukauplus.
Tartus, Suurturg 16.

Dr. A. LENZNER
Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.
Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.
Tartus, Ruutli t. 25—4
(Vastu Jaani kirikut).

Dr. Oskar Josset.
Hambaarstimise kabinett.
Suuhaigused.
9—1 ja 3—7, pühap. 10—12.
Suurturg nr. 3.

Dr. E. Dohruškes
Naha- ja suguhaigused
Kella 9—11 ja 5—7.
Naisterahvastele kella 4—5.
Tartus, Ruutli tän. 24.
(Laia tän. nurk) — tel. 11-22

Dr. A. Amon
Naha-, sugu- ja naistehaigused.
Kella 9—11 ja 5—7.
Tartus, Popleri tän. 2
(vastu Maarja kirikut),
tel. 13-30.

Dr. Ludmilla Naumov
Naha- ja suguhaigused.
Tartu, Kloostri tän. 5, krt. 1.
Kella 9—10 e. l. ja 6—8 õ.
Pühapäevadel kl. 9—10 e. l.

Hambaarst L. Kedar
Plombeerimine, kunsthambad.
Tartus, Raekoja 13.

Ämmaemand-masseerija
E. ELLER
Tartus, Raekoja tän. 9
(sissekäik Holmi tän. 1).

Ämmaproua
A. Willmann
Tartus, Narva (Peterburi) tän. nr. 17.

Plekisepatöölist
on kohe tarvis. Plekisepatööstus, Riia tän. 83.

Wajatakse
tingseppi,
kes ka ümberpöördud tööd teevad. Uueturu 10—1, kella 15—19.

Wajan
kingsepa käealuseid ja **õppipoissi.**
Roosi tän. 37—11.

Tarvis vilunud
kingseppa.
Uus tän. nr. 12, krt. 3.

Väike perekond vajab
üksiteenijat.
Tunnistused nõuetavad, soovitav saksa keele oskus. Tartus, Hetseli tän. 2, krt. 3.

Kadunud

Kaotatud naisterahva
käekott
dokumentide, raha ja kõrvarõngastega vaksali ümbruskonnas. Ausat leidjat palutakse vaevatasu eest ära tuua Näituse tän. 28, kr. 6.

22. mail Narva teele
kadunud Kõrve külast linna poole, viljakülvi masina tellimise
nimeraud.
värvitud pruuniks. Leidjat palutakse vaevatasu eest ära anda Kõrveküla poodi, kaupmees Keerdi kätte.

Meerapalus
võtab
„Postimehe“ ja „Maamehe“
tellimisi ja kuulutusi vastu
hra A. Lill.

Lühikese raske haiguse järele lahkus 23. mail s. a. meie keskelt 68. eluaastas minu hea naine ja meie hea ema, vanaema ja õde

Elise Maim

sünd. HELLAT.

Matmine 26. mail s. a. kell 5 p. l. leinamajast Maarja surnuaiale.

Omaksed.

Oma armast kauaaegset seltsiliiget

ELISE MAIM'i

mälestab sügavas leinas

Tartu Naisselts.

Meid keskelt lahkunud liiget

Jaan Sarap'it

leinab Tartu Majaomanikkude Selts.

Seltsiliikmeid palutakse koguda lahkunu ärasaatmiseks kolmapäeval, 27. mail kl. 6 p. l. Närvikliiniku juurde, Tallinna tän.

Õõl vastu 24. maid lahkus siit ilmast lühikese vaevarikka haiguse järele minu armas mees, väimees ja õemees

Jaan Sarap

Sündinud 12. oktoobril 1874. a.

Kirstupanek kolmapäeval, 27. mail kell 6 õhtul ja ärasaatmine kell 1/2 7 samal päeval närvikliinikust, Tallinna tän. nr. 46, Pauluse kiriku surnuaiale.

Palume kõiki sugulasi ja tuttavaid ärasaatma tulla.

Kurbuses naine ja omaksed.

Põllumasinate osade keskladu

Akra

Tartus, Aleksandri t. 1. Telef. 270.

Alaline suur ladu igasugu põllumasinate osadest:

Deering, Herkules, Massey Harris, W. Wood, Eckert, Plano, Beermann, Milwaukee, Osborne, Delma, Cormick, Champion jne.

Keskkütte ja vee seadised, puurkaevude ehitus.

Suurem ladu küttekehasid, vanne, klosette, köögikausse, kõiksugu torusid ja nende ühendusosasid, ventiile, kraane, pumpe jne.

Oma töökoda. Igasugused masinate parandused. Töö korralik ja täielik vastutus headuse eest.

Perekondadele anda

suwikorterid

endises Vissi härrastemajas, järve kaldal, okaspuu metsas, Peedult 2 km, Elvast 4 km. Aadr.: Nõo, Vissi postk., Ahas.

Kesklinnas

möbl. tuba,

erasissekäiguga ja elektrivalg. ära anda Lutsu t. 24—3.

Välja üürida

kauplusruum,

leivaahju ja elukorteriga. Tammekuru t. nr. 3.

Korteriotsimised

Otsin kas kohe ehk 1. juunist 1—2-toalist

korterit.

Soovitav Jakobi, Kroonuaia-, Savi tän. raioonis. Võib ka ilma köögita olla. Teatada slt. «25» all.

Aastaüürnik vajab kohe

walget tuba

köögiga. Pakkum. saata slt. «Üksik poissmees» all.

Otsitakse kiires korras

tuba,

köögi ehk keeduvõimal. Tähe tän. raioonis. Teatada slt. «Ametnik» all.

Ostmised

Soovitakse osta väikest

maja

viljapuu aiaga paremas linnajaos. Teatada ühes hinnaga slt. «C. K.»

Ostan

vana mööblit, lapsevankreid, õmblusmasinaid, riideid, saapaid j. m.

Kalaturu 3, raamatuäri «Waht».

Noor daam,

kes on nõus 25 a. üksikule kõrgema haridusega härrale sööki walmistama prii ülespidamise eest, leiab soodsa

suvituswõimaluse

maal, loodusliselt ilusas kohas. Sealsamas võimalus kantselei alal praktiseerida. Soovit. võõraste keelte oskus. Teatada ühes lühikese eluloo kirjeldusega kuni 27. skp. slt. «Mina» all.

Mina oma lahus oleva mehe

Juhan Kerge

võlgade ja tegude eest ei vastuta.

Emmeline Kerge.

Koerus

müüb **„Postimehe" ja „Maamehe"** üksiknumbreid ja võtab kuulutusi ja tellimisi vastu

Hra H. Toming.

---

†

Armast majaperenaist

Elise Maim'i

mälestavad

ÜÜRNIKUD.

DRAAMASTUUDIO TEAATER

Draamastuudio rändteater.

Hooaja viimase ringreisi võerusetendus kolmap., 27. mail

TARTUS — «VANEMUISES»

Õpetajahärra jumalavallatud lambad.

Jaan Migeri algupärane komöödia 4 pildis.

Näitejuht: RUDOLF KLEIN.
Dekoraator: JOSEP KARELL.

Algus kell 20.

Pääsetähed Kr. 1.50 — 35 s. eelmüüg. «Vanemuise» kassas

Korteripakkumised

Korter,

kaks tuba, eestuba ja köök üürile anda. Puiestee 29—3.

Kahetoal. korter

ühes õunapuuaiaga üürile anda. V.-Viljandi t. 27.

Tuba,

mööbliga ehk ilma, elektrivalg, erasissek. ja köögitarvitamisega odavasti üürile anda. Sealsamas **majahoidjat** tarvis. Tähtvere 15—1.

Ära anda

möbl. tuba,

eraslssekäik ja elekter. Kesk tän. 20—1.

Hästimöbl. päikesepaistel.

tuba

3-aknaga ja erasissekäik tänavalt on üürile anda. Karlova t. 26—1, k. 9—1 ja 4—7.

Välja üürida remonteeritud, päikesepaisteline

tuba

keeduvõimalusega. Herne t. nr. 10, näha kella 12—2.

Tuba,

köögi ja elektrivalgustusega üürile anda. Katarina 20—1.

Suvitajaile!

10 klm. Tartust jõe ja metsa läheduses, laeva peatuskoha juures üürile anda **suveks maja.** Võimalus valida suuremat või vähemat. Teateid saab Konsa söögimajast, Poe tän. 9.

Tähelepanemiseks kopsuhaigetele!

Pansion kuival, kõrgel maastikul, männimetsas ja jõe ligidal, väga head tingimused. Aadr. Orava pagentuur, Hanikase postk. 24.

E. Teinfeldt.

Korteripakkumised

Korter,

3 tuba, eestuba ja köök välja üürida. Kaluri t. 34. Lähemaid teateid saab kojamehelt.

Ära anda väiksele intelligent perekonnale

korter,

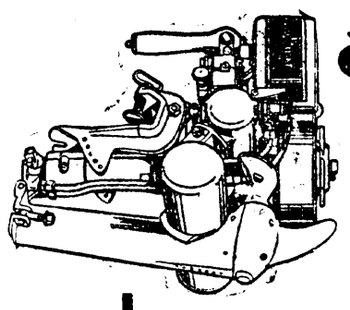
3 tuba, kõrvalruumide ja veevarustusega. Tähe tün. 28. Teateid saab Kaubahoov 16.

Korter,

uuesti remonteeritud tuba, köögi ja eestoaga välja üürida. Tartus, Botaanika tän. 21.

Korter,

2 tuba köögiga, elekter, välja üürida. Võru 27.

See on Elto

paadi päramootor

Maailma kiiruserekordide võitja. Sobiv igale paadile — kalastajatele ja sportlastele. Lihtne, kiire ja usaldusväärline, 15 mudelit. Hinnad 390—1690 krooni. Saadaval ühes paatidega ja ilma. — Nõudke kataloge.

Peaesindajad:

J. PUHK & POJAD

Narva linnakoolivalitsus vajab ühisgümnaasiumile

juhatajat.

Tempelmaksustatud sooviavaldused ühes dokumentidega (vastavalt av. keskk. sead. § 48) ja lühikese elulookirjeldusega saata Narva linnakoolivalitsusele hiljemalt 9. juuniks s. a.

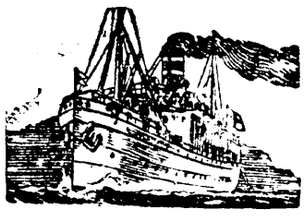
Koolivalitsus.

RUD. CHRIST. GRIBEL
Stettin.

Finska Angfartygs Aktiebolaget
Helsingfors.

Korrapärane reisijate ühendus reisijate kiiraurikutega

„Nordland"
Kapt. V. NEUMANN.

„Ariadne"
Kapt. H. RONNGREN.

Tallinnast — Stettini

igal kesknädalal kell 17.00 || igal laupäeval kell 20.30

Tallinnast — Helsingi

igal esmaspäeval kell 12.00 || igal reedel kell 10.00

Sõiduhinnad: laevatekk Smk. 100.—; salongplats Smk. 125.—; kajutiplats Smk. 150.—

Lähemaid teateid, kohtade ettetellimisi ja sõidukaartide müük Tallinna esindajate läbi

Aurik «Nordland» jaoks
N. Christiansen & Co — Lai t. 34, tel. (2) 16-66 ja (2) 21-66. Tel. aadr. «Fach»

Aurik «Ariadne» jaoks
Carl F. Gahlnbäck — Vana-Viru t. 11, tel. (200) 81 ja (20) 704. Tel. a. «Gahlnbäck»

Juhus! Müüa

traadil käimise armatuur,

tarvitatav ruumis ja väljas. Algtunnid (õpetus ostjale) tasuta. Tartus, Marja tän. nr. 9, krt. 2, kella 5—6 õhtu.

Laeva vallas

Tõrna talus võtab «POSTIMEHE» tellimisi vastu härra Henn Maser.